

Waterschapsverordening_wijziging december 2024_besluit_bijlage beleidsregels
waterschapsverordening met wijzigingen aangegeven

BELEIDSREGELS

WATERSCHAPSVERORDENING

WATERSCHAP VALLEI EN VELUWE

Hoofdstuk 1. Algemeen

Paragraaf 1.1 Algemeen

Beleidsregel 1.1.1 Algemene beleidsregel watersysteem

Toepassingsbereik

De beleidsregels in hoofdstuk 1 tot en met 5 zijn van toepassing op het beoordelen van vergunningaanvragen voor de volgende wateractiviteiten: beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk en activiteiten met betrekking tot grondwater in het beheergebied van het waterschap. Deze beleidsregel bevat het generieke beoordelingskader.

Beoordelingsregels

De beoordelingsregels zoals die zijn vastgelegd in artikel 1.10 van de Waterschapsverordening gelden voor de beoordeling van vergunningaanvragen voor de hiervoor genoemde wateractiviteiten. In het eerste lid staan de doelen van het waterbeheer:

1. Een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit wordt alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:
  - a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
  - b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
  - c. de vervulling van maatschappelijk functies door het watersysteem.

Alleen de waterbelangen die binnen de reikwijdte van deze drie doelstellingen vallen, betreft het waterschap bij zijn belangenafweging. Bij deze belangenafweging betreft het waterschap geen andere belangen, tenzij anders is bepaald in specifieke beoordelingsregels.

In het tweede tot en met vierde lid van artikel 1.10 van de Waterschapsverordening gaat het over de waterprogramma's waarmee rekening moet worden gehouden, zoals waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma. De koppeling tussen waterprogramma's en vergunningaanvragen is nodig in verband met de beoordeling van aanvragen voor activiteiten die worden verricht in het beheergebied van een andere waterbeheerder of voor activiteiten die gevolgen hebben voor het water in dat beheergebied. De waterprogramma's worden opgesteld met het oog op omgevingswaarden en andere doelstellingen die gelden voor dat watersysteem.

Beleidsregels

Voor activiteiten die niet voldoen aan de criteria van de algemene regels uit de waterschapsverordening, is het mogelijk een vergunning voor de werkzaamheden aan te vragen. De beleidsregels bieden het toetsingskader voor de vergunningplichtige activiteiten. Ze voorkomen dat bij het in behandeling nemen van een aanvraag voor een vergunning iedere keer een volledige belangenafweging moet worden gemaakt. De beleidsregels vormen een beschermingsbeleid: indien een derde (burger, bedrijf) een vergunningplichtige activiteit wil gaan uitvoeren, wordt getoetst of die activiteit geen nadelige gevolgen voor het watersysteem met zich meebrengt.

Juridische basis

Op grond van artikel 4.18 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan het dagelijks bestuur beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hen toekomende bevoegdheid, in dit geval het verlenen van **watervergunningen** omgevingsvergunningen. Deze beleidsregels moeten ervoor zorgen dat aanvragen voor een **watervergunning** omgevingsvergunning steeds op dezelfde manier worden beoordeeld. Omdat een beleidsregel een besluit in de zin van de Awb is, moet zowel het waterschap als de burger zich aan de beleidsregel houden. De burger mag dus in principe verwachten dat hij/zij een **watervergunning** omgevingsvergunning krijgt als de activiteit die hij/zij wil uitvoeren, voldoet aan de beleidsregel. Aan de andere kant zal het waterschap een aanvraag om een **watervergunning** omgevingsvergunning in principe weigeren als de aanvraag niet voldoet aan de beleidsregel. Voor de motivering van de beslissing op de aanvraag kan verwezen worden naar de (bekendgemaakte) beleidsregels.

Afwijken van de beleidsregel

In bijzondere gevallen kan van een beleidsregel worden afgeweken. Bijvoorbeeld omdat het belang van de aanvrager groter is dan het belang van het waterschap. Andersom kan ook: dan werkt het waterschap niet mee, terwijl dat volgens de beleidsregels wel zou kunnen, bijvoorbeeld door nieuwe relevante besluiten of beleid van het waterschap of andere overheden of door bijzondere (fysieke) omstandigheden. Ook kan soms een precieze toepassing van een beleidsregel gevolgen (voor de aanvrager of voor derden) hebben die niet met die beleidsregel bedoeld waren of onevenredig zijn in verhouding tot het doel van de beleidsregel. In die gevallen kan het waterschap afwijken, mits goed gemotiveerd.

Projectbesluit en vergunning eigen dienst

In het geval dat het waterschap zelf overgaat tot de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk, wordt daarvoor een projectbesluit vastgesteld of een vergunning eigen dienst verleend. Zowel met een projectbesluit als met een vergunning eigen dienst wordt, gelet op de aan het waterschap toegekende wettelijke taken, een verdere ontwikkeling van het watersysteem beoogd. Dat is een andere invalshoek dan die, zoals verwoord in het beschermingsbeleid. Om die reden zijn deze beleidsregels niet van toepassing op dergelijke besluiten. Overigens zijn de regels van de waterschapsverordening niet van toepassing op reguliere onderhoudswerkzaamheden en beheermaatregelen door of namens het waterschap. De beleidsregels zijn wél toepassing op activiteiten van het waterschap die niet gericht zijn op verdere ontwikkeling van het watersysteem.

Regelgeving en beleid van andere overheden

In de Waterschapswet (artikel 56) is bepaald dat het waterschapsbestuur bevoegd is “tot regeling en bestuur ter behartiging van de taken die het waterschap zijn opgedragen”. Dit betekent dat het waterschapsbestuur een autonome bevoegdheid heeft tot het stellen van regels. De regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap binnen haar beheergebied stelt, zijn vastgelegd in de waterschapsverordening. Dit zijn regels die voor iedereen gelden over watergangen, waterkeringen en grondwater. Waterkwaliteitsaspecten zijn geregeld in landelijke wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Ten dele echter zijn waterkwaliteitsregels ook onderdeel van de waterschapsverordening, in eerste instantie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet via de Bruidsschat. Ook andere wet- en regelgeving kan aan de orde zijn. Vastgestelde ecologische functies zijn aangegeven in het waterbeheerprogramma en de Provinciale omgevingsverordening en de bijbehorende provinciale programma's.

Belangenafweging

- Maatschappelijke functies

Zoals gezegd mag het waterschap alleen de waterbelangen die binnen de reikwijdte van de drie doelen van waterbeheer vallen, betrekken bij zijn belangenafweging. Het derde doel is het vervullen van maatschappelijke functies door het watersysteem. Hierbij gaat het om maatschappelijke belangen zoals scheepvaart, recreatie, cultuurhistorie, natuur, archeologie en landschap, voor zover er geen ander wettelijk voorschrift geldt dat in de bescherming van deze belangen voorziet. Het is inmiddels vaste jurisprudentie dat onder dit derde doel ook feitelijk aanwezige functies kunnen vallen, die niet als zodanig als maatschappelijke functie aan een watersysteem zijn toegekend in een regionaal waterprogramma of waterbeheerprogramma.

In bepaalde situaties zijn activiteiten in principe niet vergunbaar. Dit is expliciet aangegeven in de betreffende beleidsregel. Het waterschap kan afwijken van deze norm bij zwaarwegende economische of andere zwaarwegende maatschappelijke belangen. Hier gelden voorwaarden voor. In het algemeen is sprake van een zwaarwegend economisch belang als een gewenste ontwikkeling aanmerkelijke economische voordelen heeft die het toestaan van grotere belasting rechtvaardigen. Bijvoorbeeld ontwikkelingen die sterk bijdragen aan de werkgelegenheid. Of aan de economische ontwikkeling of structuur van een gebied.

Zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn bijvoorbeeld ontwikkelingen die het niveau van de maatschappelijke voorzieningen in een gebied verhogen. Of ontwikkelingen die het realiseren van sociaal beleid ondersteunen. Of die het behoud of de ontwikkeling van kwetsbare functies of delen van de fysieke leefomgeving ondersteunen. De grotere belasting mag dan maar voor een beperkt aantal gebouwen of mensen gelden.

- Toestemming eigenaar en participatie

Een duiker in een oppervlaktewaterlichaam A van het waterschap. Een vlonder op het talud van de gemeente. Dat zijn enkele voorbeelden van aanvragen waarbij eigendommen van anderen dan de aanvrager betrokken zijn. Als de aanvrager geen eigenaar is van de grond waarop de aanvraag ziet, dan kan hij het aangevraagde plan in beginsel niet realiseren en is de aanvrager dus geen belanghebbende en kan hij geen aanvraag indienen. Indien hij toestemming heeft gekregen van de eigenaar, kan hij als aanvrager aantonen dat hij – ook al is hij geen eigenaar van de grond – het aangevraagde plan wel kan realiseren, hij dus belanghebbende is en een aanvraag kan indienen.

Niet alleen de toestemming van andere eigenaren is van belang bij een aanvraag. De aanvrager dient bij het indienen van de aanvraag aan te geven of en zo ja op welke manier participatie met belanghebbenden heeft plaatsgevonden. Overigens moet op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling bij de aanvraag van iedere omgevingsvergunning ook worden aangegeven of en hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. De initiatiefnemer is er vrij in óf en hóe hij dat doet. Het feit dat er geen participatie heeft plaatsgevonden, is niet voldoende grond om de vergunning te weigeren. Heeft er wél participatie plaatsgevonden én blijkt eruit dat betrokkenen er positief tegenover staan, dan geldt dat het bevoegd gezag nog steeds een eigen afweging maakt.

Als het waterschap eigenaar is van de locatie, zijn er situaties denkbaar waarin het waterschap bepaalde (bouw)werken en activiteiten niet zomaar wil toestaan, ook al voldoet het ontwerp aan de randvoorwaarden

uit het beleid. Een voorbeeld is een kano-overdraagplaats direct nabij een groot gemaal van het waterschap. Vanuit haar eigenaarsrol kan het waterschap een dergelijke voorziening onder voorwaarden toestaan, bijvoorbeeld omdat het onveilig zou zijn. Deze voorwaarden worden dan privaatrechtelijk vastgelegd, bijvoorbeeld in een aparte toestemmingsbrief.

Hoofdstuk 2. Waterkeringen

Paragraaf 2.1 Algemeen

Beleidsregel 2.1.1 Algemene beleidsregel waterkeringen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel is van toepassing op beslissingen door het bestuur op aanvragen om een omgevingsvergunning voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterkering, voor zover geen specifieke beleidsregel van toepassing is of – indien dat wél het geval is – in aanvulling op deze specifieke beleidsregel en voor zover voor het betreffende aspect geen specifieke toetsingscriteria zijn geformuleerd.

Begripsbepalingen

Anders dan in de waterschapsverordening wordt in de beleidsregels geen onderscheid gemaakt tussen activiteiten in verholen waterkeringen en activiteiten in niet-verholen waterkeringen.

Samenloop en raakvlakken

Wanneer de waterkering is gelegen in de nabijheid van een oppervlaktewaterlichaam moet rekening worden gehouden met de desbetreffende beleidsregel(s) voor oppervlaktewaterlichamen.

Doelen

De regels in de waterschapsverordening met betrekking tot waterkeringen in de waterschapsverordening zijn, met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de wet, gericht op het:

- a. waarborgen van de goede staat en werking van de waterkering;
- b. waarborgen van de mogelijkheid van doelmatige inspectie van de staat en werking van de waterkering, en
- c. in stand houden van het waterkerend vermogen van de waterkering tegen maatschappelijk aanvaardbare lasten.

Algemene toetsingscriteria:

Ten aanzien van de aspecten functioneren waterkering, risicoperiode, profiel van vrije ruimte, beheer, maatschappelijke functies en particulieren belangen, gelden de volgende toetsingscriteria:

a. Functioneren waterkering

De kerende hoogte van de waterkering moet behouden blijven.

1. *Micro en Macro stabiliteit*

De macrostabiliteit van het binnentalud is van belang om een voldoende groot grondlichaam te houden om de waterdruk bij hoogwater te keren. Het talud kan aangetast worden door infiltratie van het overstromend water bij een combinatie van hoge waterstand en golfoverslag. Instabiliteit kan ook optreden door een verhoogde waterspanning in de ondergrond, waardoor het gehele grondlichaam wegschuift. Voor het buitentalud treedt instabiliteit op bij snelle daling van de buitenwaterstand na hoogwater. Stabiliteit wordt onder meer verkregen door voldoende flauwe taluds in combinatie met het juiste grondsoort en de waterspanning in het dijklichaam.

Dit houdt in dat graafwerkzaamheden in de dijk zoveel mogelijk voorkomen moeten worden.

De microstabiliteit van het binnentalud moet voldoende zijn om te voorkomen dat kwelwater door het dijklichaam uittreedt. Hierdoor kan de taludbekleding bij lagere waterstanden instabiel worden en loslaten van de waterkering.

2. Erosiebestendigheid

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld overslagdebiet bij de maatgevende hoogwaterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Een goede (gras) bekleding dient om erosie te voorkomen. Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de kruin en binnentalud toe.

Een grasbekleding is alleen erosiebestendig met een goede, ononderbroken, goed doorwortelde en soortenrijke grasmat. Als de grasmat minder tot ontwikkeling komt vermindert doorworteling en is de grasmat minder bestand tegen erosie.

Een steenbekleding vereist voldoende gewicht, een laagopbouw die uitspoeling van materiaal voorkomt en een goede aanaarding, zodat de bekleding vast blijft zitten aan de rest van de dijk.

In de bekleding mogen geen potentieel objecten of zaken aanwezig zijn die de aaneengeslotenheid van de bekleding verstoren, zodat golven hierop geen grip hebben.

De eisen aan de erosiebestendigheid hangen af van de veiligheidseisen voor de waterkering en de wijze van het beheer door het waterschap

3. Kans op kwel en piping

Kwel is het verschijnsel waarbij water door een verschil in waterstand onder de dijk doorstroomt en in het achterland weer aan de oppervlakte komt. Kwel zorgt vooral voor wateroverlast en kan op de lange duur leiden tot verweking van de binnenteen van de dijk, omdat het water via zandlagen onder of in het dijklichaam stroomt door de kleilaag achter de dijk wordt geperst. Bovendien kunnen door kwel (onverharde) onderhouds- en inspectiepaden onbegaanbaar raken.

Als bij kwel ook zand wordt meegevoerd en daardoor de waterkering wordt ondermijnd is er sprake van piping.

Overmatige kwel en een hoge kans op piping zijn onwenselijk.

b. Risicoperiode

De kans op falen van de waterkering moet geminimaliseerd worden. Deze kans is het grootst op het moment dat de dijk het zwaarst belast wordt. Deze belasting treedt op bij hoge waterstanden en sterke

wind. In de periode van 1 november tot en met 31 maart (de 'gesloten periode') is er een grotere kans op het optreden van hoog water in combinatie met sterke wind. Bij het verrichten van werkzaamheden in de waterkering in deze periode wordt de functie van de waterkering aangetast, waardoor de faalkans van de waterkering wordt vergroot.

Een belangrijk aspect van de bescherming van de stabiliteit en veiligheid van waterkeringen is gedurende de risicoperiode met name de dijkbekleding. Hierbij zijn de volgende factoren relevant, namelijk: de erosiebestendigheid (uitspoeling en afbraak waterkering), de waterdichtheid (relatie met de grondwaterstand in de waterkering) en de stabiliteit van de waterkering (weerstand met betrekking tot afschuiving).

Werken in of nabij waterkeringen in de gesloten periode worden alleen toegestaan als er sprake is van zwaarwegende maatschappelijke belangen. Dit vanwege de grotere kans op falen van de werking van de waterkering door aantasting van de dijkbekleding.

Waterkeringen moeten voor het waterschap te allen tijde bereikbaar kunnen zijn voor onder andere inspectie of calamiteiten. Het uitvoeren van werken, zeker gedurende de risicoperiode, mag geen belemmering opleveren.

In sommige gevallen zijn technische maatregelen noodzakelijk, om de invloed van de werkzaamheden op de waterkering te beperken dan wel te niet te doen. De te nemen maatregelen zijn afhankelijk van de locatie, type werkzaamheden en de tijdsduur. Bij een specifiek werk is het pas mogelijk om aan te geven hoe en met welke maatregelen de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. In de afweging kan na beoordeling van alle hierboven genoemde aspecten door het waterschap een pakket van te nemen maatregelen worden voorgeschreven in de **waterveding** **omgevingsvergunning**. Bij dit pakket kan gedacht worden aan erosiebestendige maatregelen, bereikbaarheid, waarschuwings- en toegankelijkheidsvoorzieningen of een vervangende waterkerende constructie.

c. Profiel van vrije ruimte

Het profiel van vrije ruimte is de benodigde ruimte voor eventuele uitbreidingen van de waterkering die benodigd zijn in verband met hogere waterstanden als gevolg van klimatologische wijzigingen en veranderingen in de hydraulische randvoorwaarden in de toekomst. Het is wenselijk deze ruimte alvast te reserveren, zodat deze ruimte in de toekomst niet volgebouwd is, maar gebruikt kan worden voor uitbreidingen. Een profiel van vrije ruimte wordt vastgelegd in de omgevingswetlegger of beheerregister.

Het profiel van vrije ruimte staat onafhankelijk van de werkingsgebieden van de regels uit de waterschapsverordening.

Activiteiten of effecten van deze activiteiten die buiten het profiel van vrije ruimte liggen, hebben geen of veel minder invloed op de waterkering dan activiteiten binnen het profiel van vrije ruimte. Handelingen die erbuiten liggen zullen veelal zonder het stellen van bijzondere voorschriften kunnen worden vergund. Bij handelingen die binnen het profiel van vrije ruimte liggen zal een nadere beoordeling plaats moeten vinden. Deze nadere beoordeling kan resulteren in het weigeren van het aangevraagde dan wel het stellen van bijzondere voorwaarden.

d. Beheer (= inclusief onderhoud)

Het beheer moet tegen maatschappelijk verantwoorde kosten kunnen worden uitgeoefend.

Met beheer wordt bedoeld alle activiteiten die nodig zijn om de waterkeringen op het vereiste veiligheidsniveau te houden, nu en in de toekomst. Hieronder vallen eventueel benodigde veiligheidstoetsing, regelmatig terugkerende onderhoudswerken, dijkversterkingen, inspecties, schouw en bestrijding van muskusratten. Met onderhoud wordt bedoeld al het onderhoud en herstel aan de bekleding en het profiel van het dijklichaam dat noodzakelijk is om de stabiliteit van de waterkering te waarborgen (maaïen, taludherstel e.d.).

Medegebruik kan ertoe leiden dat beheer en onderhoud van de kering belemmerd wordt. Het waterschap moet de waterkering regelmatig kunnen inspecteren, kunnen onderzoeken (bijvoorbeeld door uitvoering van grondonderzoek), toetsen en kunnen onderhouden (bijvoorbeeld door het maaïen en repareren van de bekleding, ophogen van verzakte delen). Werken en activiteiten op de waterkering kunnen de uitvoering van deze werkzaamheden belemmeren en kunnen voor het waterschap kostenverhogend zijn. Daarom worden ten aanzien van de toegankelijkheid en onderhoud voorwaarden gesteld.

e. De maatschappelijke functies, particuliere belangen en regelgeving en beleid van andere overheden

Zoals aangegeven in de Algemene beleidsregel watersysteem (BR 1.1.1) wordt de vergunningaanvraag aan niet alleen aan bovengenoemde waterhuishoudkundige toetsingscriteria getoetst, maar wordt ook rekening gehouden met de betrokken maatschappelijke functies, particuliere belangen van derden en van de aanvrager en regels van andere overheden.

Bij waterkeringen spelen maatschappelijke functies zoals recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden), cultuurhistorie, landschap en ecologie. Deze aspecten dienen bij de toetsing van de vergunningaanvraag tevens in beschouwing te worden genomen, voor zover er geen ander wettelijk voorschrift is dat in de bescherming van deze belangen voorziet. Het verlenen van de vergunning mag niet leiden tot het onaanvaardbaar benadelen van de maatschappelijke functies die van toepassing zijn.

Paragraaf 2.2 Specifieke beleidsregels

Beleidsregel 2.2.1 Grondboringen en sonderingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.15 en artikel 2.19 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel worden de volgende begrippen onderscheiden:

- Milieu-, bodem- en archeologisch onderzoek: alle soorten onderzoek waarbij sonderingen/boringen worden uitgevoerd of grond wordt ontgraven. Hieronder vallen in ieder geval ook het uitvoeren van sonderingen/boringen, het plaatsen van peilbuizen, het graven van proefsleuven en het uitvoeren van explosiekernonderzoek.

Motivering

Functioneren waterkering

Bij het uitvoeren van boringen, sonderingen en diepere ontgravingen bestaat het risico dat de afdichtende kleilaag van de waterkering doorsneden wordt. Dit kan, met name in kwel- en pipinggevoelige gebieden, leiden tot een waterstroom tussen verschillende watervoerende lagen (kortsluiting). Hierdoor kunnen kwelstromen ontstaan en wordt het risico op piping vergroot.

Kans op instabiliteit

Bij ontgravingen kunnen problemen ontstaan met de stabiliteit van de waterkering, in het bijzonder als deze ontgravingen in het talud of bij de teen van de waterkering plaatsvinden.

Daarnaast kunnen door het uitvoeren van boringen, sonderingen en/of het plaatsen van peilbuizen veranderingen in de grondwaterstanden ontstaan. Veranderingen in de grondwaterstanden kunnen leiden tot stabiliteitsproblemen bij waterkeringen.

Beheer waterkering

Het uitvoeren van milieu-, bodem- of archeologisch onderzoek, het plaatsen van peilbuizen, en het uitvoeren van sonderingen en grondboringen heeft relatief weinig invloed op het beheer en onderhoud van de waterkering. Het is van belang dat de waterkering, en in het bijzonder het buitentalud, voor aanvang van de risicoperiode volledig is hersteld. Het is daarom in principe niet toegestaan dit soort onderzoek uit te voeren gedurende de risicoperiode.

Toetsingscriteria

1. Het uitvoeren van milieu- of archeologisch onderzoek in de kernzone en beschermingszone A is alleen toegestaan indien er een zwaarwegend belang wordt aangetoond (bijvoorbeeld wanneer het onderzoek vanuit andere wetgeving vereist is).
2. Ontgravingen moeten zover mogelijk buiten de kernzone plaatsvinden en mogen niet dieper worden dan voor het onderzoek noodzakelijk is.
3. Indien de ontgraving in de kernzone en beschermingszone A dieper wordt dan 1 meter, moet de initiatiefnemer aantonen dat de stabiliteit van de waterkering niet in gevaar is.
4. Boringen en sonderingen binnen de kernzone en beschermingszone A zijn alleen toegestaan indien het intredepunt van de sondering/boring boven het MHW ligt of als de noodzaak voor sonderingen/boringen op die locatie is aangetoond.
5. Peilbuizen moeten worden voorzien van een waterdichte afsluitmogelijkheid.
6. Niet meer in gebruik zijnde peilbuizen moeten worden verwijderd.
7. Gaten die zijn ontstaan door de werkzaamheden moeten direct volledig worden gevuld met zwelklei of bentoniet, ten behoeve van een blijvend waterdichte afdichting
8. Sleuven die gegraven zijn voor onderzoek dienen te worden gedicht met het uitkomend materiaal in oorspronkelijke volgorde van aanwezige bodemlagen.
9. Seismische onderzoeken in/op de kernzone zijn in principe niet toegestaan. Seismisch onderzoek in de beschermingszones is alleen toegestaan indien de aanvrager aantoont dat dit geen negatieve gevolgen heeft voor de waterkering.

Beleidsregel 2.2.2 Ontgraven van, ploegen in en ophogen van de bodem

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.21 en 2.25 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder ploegen mede verstaan de bewerkingen in de grond zoals daar o.a. zijn: woelen, frezen en spitten.

Motivering

Functioneren waterkering

In het profiel van de waterkering moet de bekleding in stand blijven en het stabiliteitsevenwicht gewaarborgd zijn. Het ontgraven van en het ploegen in de bodem doorbreken de bekleding en kunnen het stabiliteitsevenwicht aantasten. Grondroeringen in de kernzone hebben over het algemeen zodanige invloed op de waterkernede hoogte (stevigheid van de kering) dat met uitzondering van zeer zwaarwegende maatschappelijke belangen, dit niet toegestaan zal worden.

Kans op instabiliteit

Als gevolg van het ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem op of in de directe nabijheid van de waterkering kan de stabiliteit van de waterkering verminderen. Ook kan doorsnijden (= lek maken van de bekleding/bovenlaag) van de waterkering ervoor zorgen dat meer water de waterkering intreedt, wat de stabiliteit van de waterkering negatief beïnvloed.

Kans op erosie

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld en geaccepteerd overslagdebiet bij maatgevende waterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Dit kan alleen met een goede, ononderbroken, goed doorwortelde en soortenrijke grasmat waarin geen onderbrekingen aanwezig zijn.

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans toe op erosie van de kruin en de taluds.

Beheer en onderhoud

Grondroeringen op kruin en/of taluds en het onderhoudspad werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering.

Toetsingscriteria

Specifiek: ontgraven van en ploegen in bodem en ophogen in kernzone

1. Deze activiteiten worden in principe niet toegestaan in de kernzone.

Specifiek: ontgraven van en ploegen in bodem beschermingszone A

2. Deze activiteiten worden toegestaan mits:

- er geen aantasting van het beoordelingsprofiel van de waterkering optreedt en de stabiliteit van de waterkering gewaarborgd blijft;
- de geroerde grond weer hersteld en de samenstelling van de grond zoveel mogelijk gelijk is aan de situatie voorafgaand aan de grondroering.

Beleidsregel 2.2.3 houden van dieren

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.30 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder dieren wordt verstaan alle gedomesticeerde dieren, dus zowel de grote huisdieren als varkens, paarden, rundvee en overige hoefdieren o.a. schapen, als de kleine huisdieren als kippen, ganzen en ook honden.

Motivering

Functioneren waterkering

Het beleid is erop gericht de sterkte van de grasmat op de waterkering te behouden en het beperken en voorkomen van trapschade aan en kaalpluk van de waterkering. Het houden van dieren op de waterkering kan trapschade veroorzaken waardoor de kans op erosie toeneemt. Daarom wordt het houden van dieren op de waterkering in principe niet toegestaan.

Kans op erosie

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld en geaccepteerd overslagdebiet bij maatgevende waterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Dit kan alleen met een goede, ononderbroken, goed doorwortelde en soortenrijke grasmat waarin geen onderbrekingen aanwezig zijn. Het houden van dieren op de waterkering kan vertrappingsschade veroorzaken. Daardoor ontstaan kale plekken in de vegetatie en hierdoor is de grasmat minder bestand tegen erosie.

Beheer waterkering

Het houden van dieren werkt belemmerend voor het berijden van de waterkering en onderhoudspaden en daarmee het onderhoud van de waterkering. Dieren kunnen schade aan het dijklichaam aanrichten waardoor het onderhoud wordt bemoeilijkt. Het waterschap streeft naar een zo sterk mogelijke bekleding. Het grazen van dieren kan daar een negatief effect op hebben. Schapen kunnen echter onder de juiste omstandigheden het maaibeheer door machines vervangen of aanvullen. Dit vraagt om de juiste begeleiding die uitsluitend door het waterschap zelf kan worden uitgevoerd.

Toetsingscriteria

Specifiek: het houden van de dieren in de kernzone

1. Het houden van dieren wordt in principe niet toegestaan op de kruin, het talud en het onderhoudspad van de waterkering.
2. Op waterkeringen is enkel gecontroleerde beweiding met schapen in opdracht van het waterschap toegestaan.

Beleidsregel 2.2.4 Aanbrengen van meststoffen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.32 van de Waterschapsverordening.

Motivering

Functioneren waterkering

Het beleid is erop gericht de sterkte van de grasmat op de waterkering te behouden. Het bemesten van de waterkering kan schade veroorzaken waardoor de kans op erosie toeneemt.

Kans op erosie

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld en geaccepteerd overslagdebiet bij maatgevende waterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Dit kan alleen met een goede, ononderbroken, goed doorwortelde en soortenrijke grasmat. Door het bemesten op de waterkering verandert de soortenrijke vegetatie in een homogene grasmat. Daardoor vermindert de doorworteling en hierdoor is de grasmat minder bestand tegen erosie.

Beheer waterkering

Bemesten zorgt voor de ontwikkeling van extra maaisel. De kosten voor afvoer van maaisel nemen hierdoor toe.

Toetsingscriteria

Het bemesten wordt in principe niet toegestaan.

Beleidsregel 2.2.5 Rijden

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.34 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder rijden verstaan het rijden met rijdieren, rijwielen en motorvoertuigen.

Motivering

Functioneren waterkering

Kans op erosie

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld en geaccepteerd overslagdebiet bij maatgevende waterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Dit kan alleen met een goede doorwortelde en ononderbroken bekleding.

Door het rijden met een rijdier, rijwiel of motorvoertuig kan door spoorvorming de bekleding worden aangetast. Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij hoge rivierstanden en bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de bekleding van de kruin en het buiten- en binnentalud toe.

Beheer waterkering

Het beheer en onderhoud van de waterkering mogen door het rijden met rijdieren, rijwielen en motorvoertuigen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Toetsingscriteria

Specifiek: rijden met rijdieren, rijwielen en motorvoertuigen in de kernzone en niet op de daarvoor bestemde paden

Voor rijden met rijdieren, rijwielen en motorvoertuigen in de kernzone en niet op de daar aanwezige verharde paden en wegen of niet overeenkomstig de functie van het pad of weg, wordt geen vergunning verleend tenzij:

- er sprake is van een tijdelijke situatie en locatiegebondenheid, en
- de belasting van de waterkering niet tot instabiliteit kan leiden, en
- er voorzorgsmaatregelen worden genomen zodat de bekleding niet beschadigt.

Beleidsregel 2.2.6 Evenementen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.38 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder evenement verstaan een georganiseerde activiteit waaraan meerdere mensen deelnemen.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel bouwwerken en beleidsregel ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem op of in de directe nabijheid van de waterkering ontgraven van toepassing.

Motivering

Functioneren waterkering

Het gebruiken van de kernzone van een waterkering als locatie voor een evenement kan gevolgen hebben voor de stabiliteit van de waterkering en daarmee voor het functioneren daarvan.

Kans op erosie

Het gebruiken van een waterkering voor evenementen brengt een vergrote kans op beschadiging van de grasmat met zich mee. De erosiebestendigheid van de bekleding zal daardoor afnemen.

Beheer waterkering

Daarnaast kan de aanwezigheid daarvan de bereikbaarheid en het voeren van onderhoud belemmeren.

Toetsingscriteria

Specifiek: grondroeringen kernzone

1. de grasmat mag niet beschadigd worden
2. Grondroeringen worden niet toegestaan in de kernzone. Zie BR ontgraven etc.

Beleidsregel 2.2.7 Erfafscheidingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.40 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder een erfafscheiding wordt verstaan een afbakening van een erf of perceel van een ernaast gelegen erf of perceel. Deze kunnen bestaan uit een

- afrastering: in de grond geplaatste palen met een onderlinge afstand van minimaal 3 meter met daartussen prikkeldraad, staaldraad of schrikdraad;
- hek: in de grond geplaatste palen met daartussen een frame van spijlen of gaas;

- schutting: in de grond geplaatste palen met daartussen een gesloten scherm van hout, beton of andersoortige materialen.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem op of in de directe nabijheid van de waterkering ontgraven van toepassing.

Motivering

Bij aanwonenden bestaat vaak de wens om erfafscheidingen op en langs waterkeringen te plaatsen. Deze werken moeten goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud van de waterkering mogen er niet door worden belemmerd en ze mogen niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Het beheer van de waterkering is gericht op het in stand houden van het vastgestelde profiel zoals omschreven in de omgevingswetlegger. Uitgangspunt is dat dit minimum profiel niet aangetast mag worden.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van werken omdat niet waterkerende objecten of werkzaamheden in of nabij een waterkering in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op piping

Deze kans is aanwezig bij het aanbrengen van palen. Door zetting van slappe grondlagen kunnen onder de fundering of funderingsbalken holle ruimten ontstaan, waardoor de kans op uitschuring van gronddeeltjes door stromend grondwater toeneemt. De kans daarop wordt versterkt als de grondopbouw wordt verstoord en/of funderingspalen met een verzwaarde voet worden toegepast (waardoor rondom de palen holle ruimte ontstaat).

Kans op instabiliteit

Het aanbrengen en verwijderen van palen kan de stabiliteit van de waterkering beïnvloeden; de mate waarin is zonder berekeningen echter moeilijk aan te geven. Wel kan gesteld worden dat bij zwaardere, maar (als gevolg van met name windbelasting) ook bij hogere erfafscheidingen, de afname van stabiliteit aanzienlijk kan zijn. Een reductie van deze nadelige effecten kan worden verkregen door de erfafscheidingen op voldoende afstand uit de waterkering te plaatsen.

Kans op erosie

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de kruin en het talud nabij een erfscheidingen toe. Met name bij schuttingen. Dit effect zal nog worden versterkt door de verwachte toename van menselijke activiteiten, zoals grondbewerking in tuinen.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van een erfscheidingen op kruin en/of taluds en/of onderhoudspad werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer en onderhoud van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Toetsingscriteria

Specifiek: Algemeen

1. Afrasteringen mogen niet worden gefundeerd op paalkoppen met een verzwaarde voet.
2. Gaten die zijn ontstaan bij het verwijderen van een erfscheidingen moeten direct volledig worden gevuld met zwelklei of bentoniet voor een blijvende waterdichte afdichting.

Specifiek: erfscheiding kernzone

3. Een nieuwe erfafscheiding in de vorm van een schutting wordt niet toegestaan op de kruin en het buitentalud tot 1 meter buiten de teen van de dijk.
4. Een nieuwe erfafscheiding in de vorm van een hek op de kruin en het buitentalud wordt toegestaan mits vergunninghouder onderhoudsplichtige is van de dijk en het hek op een onderhoudsgrens wordt geplaatst.
5. Een nieuwe erfafscheiding in de vorm van een hek of een schutting wordt niet toegestaan op het binnentalud tot 1 meter buiten de teen van de dijk, tenzij er sprake is van een overhoogte ten opzichte van het leggerprofiel, zoals deze in de legger is vastgelegd.
6. Een nieuw hek of een nieuwe schutting meer dan 1 meter buiten de teen van de dijk moet voldoen aan de algemene toetsingscriteria.
7. Een nieuwe afrastering moet voldoen aan de algemene toetsingscriteria.

Beleidsregel 2.2.8 Wegmeubilair

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.46 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Wegmeubilair is alle voor het wegbeheer noodzakelijke objecten. In de Waterschapsverordening wordt onderscheid gemaakt tussen:

- a. groot wegmeubilair: verkeerslichten, straatverlichting, vangrails, informatieborden met een oppervlakte van meer dan 2 m², informatiezuilen, waarvan de totale hoogte meer bedraagt dan 4 meter; en,

- b. klein meubilair: straatmeubilair, verkeersborden, hectometerpaaltjes, informatieborden met een oppervlakte van niet meer dan 2 m², waarvan de totale hoogte niet meer bedraagt dan 4 meter.

Beoordelingsprofiel: denkbeeldig minimum profiel van gedefinieerde afmetingen dat binnen het werkelijk aanwezig profiel van een dijk moet passen. Dit is vastgelegd in de legger en/of beheerregister.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel bouwwerken, beleidsregel ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem, de beleidsregel bouwwerken en de beleidsregel kabels en leidingen van toepassing.

Motivering

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om wegmeubilair op of nabij een waterkering aan te brengen dan wel te verwijderen. Wegmeubilair moet goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud van de waterkering mogen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van werken en objecten omdat niet waterkerende objecten of werkzaamheden nabij een waterkering in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op piping

Deze kans is aanwezig bij palen en dieper dan de afdeklaag gefundeerde objecten. De kans op uitschuring van gronddeeltjes door stromend grondwater neemt toe als de grondopbouw wordt verstoord en/of palen met een verzwaarde voet worden toegepast (waardoor rondom de palen holle ruimte ontstaat).

Kans op erosie

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans toe op erosie van de kruin en de taluds.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van werken op kruin en/of taluds werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijke schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Door het met grond ophogen van de waterkering (kruin/binnentalud) nabij werken neemt de kans op schade aan de waterkering toe, tenzij bij het ontwerp van het werk en de fundering ervan afdoende op dit risico wordt geanticipeerd. Om doelmatig beheer en onderhoud aan de waterkering uit te kunnen voeren is het van belang dat objecten niet te dicht op elkaar geplaatst worden

Toetsingscriteria

Specifiek: algemeen

1. Wegmeubilair mag niet worden gefundeerd op paalkoppen met een verzwaarde voet.

2. Gaten die zijn ontstaan bij het verwijderen van wegmeubilair moeten direct volledig worden gevuld met zwelklei of bentoniet voor een blijvende waterdichte afdichting.

Specifiek: wegmeubilair in kernzone

3. Aangetoond dient te worden dat het wegmeubilair logischerwijs niet buiten de kernzone kan worden geplaatst.
4. Wegmeubilair wordt in principe niet toegestaan op het buitentalud en op de kruin, binnen 1 meter van de buitenkruinlijn.
5. Wegmeubilair wordt niet toegestaan op het binnentalud tot 1 meter buiten de teen van de dijk, tenzij er sprake is van een overhoogte ten opzichte van het leggerprofiel, zoals deze in de legger is vastgelegd.
6. Bij verwijderen van wegmeubilair mogen geen kale plekken achterblijven en moet een door het waterschap voorgeschreven bekleding worden aangebracht.
7. Voor het funderen van het wegmeubilair mogen alleen gladde palen worden gebruikt.
8. Bij ontgraving voor de verankering van het wegmeubilair, moet minimaal 0,20 meter kleidekking worden aangebracht.
9. De verankering of aangebrachte verbrede paalvoet mag niet dieper dan de afdeklaag worden aangebracht.

Specifiek: wegmeubilair in beschermingszone A

10. Het wegmeubilair moet bij voorkeur buiten het beoordelingsprofiel worden aangelegd.
11. Indien het wegmeubilair niet buiten het beoordelingsprofiel kan worden aangebracht, moet met berekeningen worden aangetoond dat het waterkerend vermogen van de waterkering, nu en in de toekomst niet in gevaar komt.

Beleidsregel 2.2.9 Beplanting

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.53 en 2.55 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder beplanting verstaan bomen, heesters, struiken en lage beplanting, met uitzondering van gras.

Motivering

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om beplanting op of nabij een waterkering aan te brengen dan wel te verwijderen. Op de waterkering staat vaak beplanting die in het verleden is aangebracht. Beplanting moet goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud mogen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

- Het beheer van de waterkering is gericht op het in stand houden van het vastgestelde in stand te houden profiel zoals is omschreven in de omgevingswetlegger

Functioneren waterkering

De waterkering dient vrij te zijn van diepwortelende of hoog opgaande beplanting, omdat deze in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op instabiliteit

Als gevolg van het omwaaien van bomen op of in de directe nabijheid van de waterkering, en de daardoor ontstane ontgrondingskuilen kan de stabiliteit van de waterkering verminderen. Door beweging van beplanting kan defractie ontstaan. Dit kan een negatief effect hebben op de stabiliteit van de waterkering.

Afstervende wortels als gevolg van veroudering of na het omhakken van boom of struik veroorzaken holle ruimten waardoor niet controleerbare waterstromingen kunnen ontstaan die ongunstige invloed hebben op de stabiliteit van de waterkering.

Kans op erosie

Bij het ontwerpen van de waterkering wordt rekening gehouden met een vooraf vastgesteld en geaccepteerd overslagdebiet bij maatgevende waterstand. Dit houdt in dat zowel het buitentalud als het binnentalud gedurende het optreden van het maatgevend hoogwater bestand moet zijn tegen uitspoeling. Dit kan alleen met een goede, ononderbroken, goed doorwortelde en soortenrijke grasmat waarin geen potentieel storende objecten als bomen, struiken ed. aanwezig zijn.

Door de aanwezigheid van beplanting komt de grasmat minder tot ontwikkeling als gevolg van schaduwwerking en bladval. De doorworteling vermindert en hierdoor is de grasmat minder bestand tegen erosie.

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de kruin en het talud nabij beplanting toe. Dit effect zal nog worden versterkt door de verwachte toename van menselijke activiteiten, zoals grondbewerking in tuinen. Het onderhoud van de grasmat zal door aanwezigheid van beplanting bemoeilijkt worden.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van beplanting anders dan gras op kruin en/of taluds werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Toetsingscriteria

Specifiek: Algemeen

1. Bij verwijdering dient de beplanting volledig te worden gerooid met inbegrip van de stobben. Hierbij mag niet meer grond worden vergraven of losgemaakt dan strikt noodzakelijk is.
2. Bij verwijdering van beplanting moeten de ontstane gaten gevuld worden met grond met dezelfde samenstelling als op het desbetreffende perceel aanwezig en ook de toplaag moet worden hersteld.

Specifiek: Beplanting kernzone en profiel van vrije ruimte

3. Beplanting wordt in principe niet toegestaan op de kruin en het buitentalud.
4. Beplanting wordt niet toegestaan op het binnentalud tenzij er sprake is van een overhoogte ten opzichte van het beoordelingsprofiel, zoals deze in de legger is vastgelegd. Deze overhoogte dient van zodanige afmetingen te zijn dat bij ontworteling het beoordelingsprofiel niet wordt aangetast. De stabiliteit en de erosiebestendigheid van het talud en de kruin moet gewaarborgd blijven en de beworteling moet buiten het beoordelingsprofiel van de waterkering blijven.
5. Beplanting mag vijf meter uit de teen van de dijk worden aangebracht mits er bij ontworteling geen aantasting van het beoordelingsprofiel van de waterkering optreedt en de stabiliteit en de erosiebestendigheid van het talud en de kruin gewaarborgd blijven en de beworteling buiten de kernzone van de waterkering blijft.

Specifiek: Beplanting beschermingszone A

6. Beplanting moet vijf meter uit de teen van de dijk worden aangebracht mits er bij ontworteling geen aantasting van het beoordelingsprofiel van de waterkering optreedt, de stabiliteit en de erosiebestendigheid van het talud en de kruin gewaarborgd blijven en de beworteling buiten de kernzone van de waterkering blijft.

Beleidsregel 2.2.10 Aanleg en onderhoud wegen, paden, op- en afritten, verhardingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.10, artikel 2.57 en artikel 2.61 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

Onverharde wegen, paden, op- en afritten zijn aangelegd zonder wegcunet (zoals wandelpaden, zandwegen of schelpenpaden). Gesloten verhardingen zijn opgebouwd uit een materiaal dat na het aanbrengen een solide geheel vormt en niet meer op te delen is, zoals asfalt en beton. Bij open verhardingen bestaat het wegdek uit losse elementen, zoals klinkers, stelconplaten of tegels. Onder een op- en afrit wordt verstaan een, ten behoeve van de ontsluiting van een perceel op de openbare weg, aangelegde op- en afrit.

Wanneer een object of bouwwerk wordt aangebracht op onroerende zaken van het waterschap zal het object of bouwwerk door natrekking onderdeel worden van deze onroerende zaak. Het beleid van het waterschap bij natrekking staat aangegeven in het eigendommenbeheerbeleid van het waterschap.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem van toepassing.

Motivering

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om wegen en paden die geen waterkerende functie hebben op waterkeringen te situeren. In het verleden zijn veel wegen en paden op een waterkering aangebracht. Deze werken moeten goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud van de waterkering mogen daardoor niet worden belemmerd en ze mogen niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Het beheer van de waterkering is gericht op het in stand houden van het profiel zoals omschreven in de Legger of beheerregister. Uitgangspunt is dat dit profiel niet aangetast mag worden.

Op- en afritten kunnen door hun aanwezigheid en het transport hierover invloed hebben op de stabiliteit van de waterkering. Bovendien zorgen op- en afritten voor een vergroting van het dijklichaam, wat aan de ene kant extra stabiliteit betekent, maar aan de andere kant extra belasting voor het bestaande dijklichaam oplevert. Bovendien kan door de toegankelijkheid van verkeer een aanzienlijke verkeersbelasting ontstaan. Trillingen door verkeer kunnen bij met water verzadigde waterkeringen leiden tot verweking. Het wegcunet en de verharding van een op- en afrit mogen geen nadelige invloed hebben op de dijkbekleding.

Op- en afritten kunnen buitendijks door de vorm van aansluiten op de waterkering de stroming van de rivier beïnvloeden. Dit veroorzaakt snellere waterstroming bij de waterkering of juist verzameling van drijfvuil. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de erosiebestendigheid.

Op- en afritten worden veelal voorzien van een verharding. Deze verharding en de aansluiting van deze verharding op de bestaande weg vraagt extra aandacht.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van wegen, paden, op- en afritten en andere verhardingen, omdat de aanwezigheid en het gebruik ervan in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op kwel

Bij (half)verharde wegen, paden, op- en afritten en andere verhardingen op waterkeringen bestaat het gevaar dat door het zakken van de relatief poreuze funderingsconstructie van de verharding (veelal zand bij open bestrating en gebroken puin of slakken (een restproduct van de hoogovens) bij een gesloten verharding) de doorlatendheid van de waterkering toeneemt. Dit effect kan bij een starre funderingsconstructie op de relatief slappe ondergrond nog worden versterkt door het ontstaan van onderloopsheid van die constructie.

Kans op instabiliteit

De verkeersbelasting van wegen en op- en afritten op waterkeringen kan de stabiliteit van de waterkering in negatieve zin beïnvloeden.

Kans op erosie

Met name het met (vracht)auto's berijden van de waterkering brengt een vergrote kans op beschadiging van de grasmat direct naast de verharding met zich mee. Kwetsbare plekken zijn met name de bermen en de op- en afritten. De erosiebestendigheid van de bekleding zal daardoor afnemen.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van wegen, paden, op- en afritten en andere verhardingen op de kruin en/of taluds werkt belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijke schade kunnen niet goed worden uitgevoerd. Daarnaast bestaat er een wisselwerking tussen de belasting door de weg en verzakking van een waterkering, waarbij de onderhoudskosten toenemen.

Toetsingscriteria

Specifiek: Wegen in kernzone en beschermingszone A

1. Een weg moet op een zodanige wijze worden aangebracht dat er een functiescheiding tussen wegfunctie en waterkerende functie wordt gerealiseerd door:
  - a. het gehele wegpakket inclusief cunet op de waterkering buiten het beoordelingsprofiel aan te leggen. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de te verwachten zettingen voor primaire keringen 100 jaar, voor regionale keringen 50 jaar en voor overige keringen 10 jaar. Deze benodigde hoogte en breedte van de waterkering is het profiel van vrije ruimte, zoals opgenomen in de omgevingswetlegger; of
  - b. door bij aanleg binnen het beoordelingsprofiel te zorgen voor een vervangende waterkerende constructie (grond, damwand, etc.). Het ontwerp daarvan moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden.
2. De wegverharding moet gerealiseerd worden als gesloten verharding met asfaltbekleding of aaneengesloten elementverharding.
3. De wegverharding en het onderliggende cunet moet de verkeersbelasting voldoende spreiden naar het onderliggende dijklichaam.
4. Het gebruik van grof (ongebroken) puin als verharding of cunet is niet toegestaan omdat dit steeds verder het dijklichaam kan binnentreden waardoor het afsluitende kleidek wordt geperforeerd.

5. Met stabiliteits- en zettingsberekeningen moet aangetoond worden dat een weg het waterkerend vermogen niet in gevaar brengt:
  - a. in de aanlegfase;
  - b. en in de gebruiksfase inclusief verkeersbelasting;
6. De afwatering van de verharding mag geen negatieve gevolgen hebben op de erosiebestendigheid en stabiliteit van de waterkering.
7. Bermen dienen voldoende beschermd te worden tegen uitwijkend verkeer. Wegen smaller dan 5m moeten aan beide zijden voorzien zijn van betonnen grastegels van 0,40 m breed, die een goede ontwikkeling van de grasmat het minst belemmeren
8. Het beheer van de weg ligt niet bij het waterschap. Dit is in de legger voor waterkeringen opgenomen. Indien nodig wordt de weg privaatrechtelijk gescheiden van de waterkering d.m.v. bijv. een opstalrecht.

Specifiek: Onderhoud aan bestaande wegen

9. Het verbeteren, aanpassen of vervangen van een bestaande weg wordt gelijkgesteld aan het aanleggen van een nieuwe weg. Daarom moet voldaan worden aan de criteria onder "Specifiek: Wegen in kernzone en beschermingszone A".
10. Bij onderhoud aan wegen mag de waterkering niet beroerd worden. Wanneer de onderhoudswerkzaamheden beschadiging van de waterkering tot gevolg hebben dient deze direct te worden hersteld. De aansluitende kleilaag en de grasbekleding naast de weg dienen volledig hersteld te worden.
11. Indien geen functiescheiding van toepassing is conform de eerste criteria uit "Specifiek: Wegen in kernzone en beschermingszone A", is een maximale verstoring van de wegconstructie tot aan Maatgevend HoogWater (MHW) toelaatbaar. Een diepere verstoring wordt alleen toegestaan als er een kleikist wordt aangebracht. De kleikist moet:
  - a. minimaal 0,50 meter breed zijn;
  - b. aan de waterzijde van de weg gelegen zijn;
  - c. zo diep worden aangelegd dat wordt aangesloten op een slecht doorlatende ondergrond;
  - d. evenals de bovenkant van de weg, op voldoende kerende hoogte komen te liggen.

Specifiek: op- en afritten Algemeen

12. Voor de noodzakelijke ontsluiting van een perceel wordt vergunning verleend voor een op- of afrit waarbij wordt uitgegaan van maximaal één afrit per perceel. In bijzondere gevallen kunnen twee afritten worden toegestaan (bijv. bij percelen die over een lengte van meer dan 250 meter grenzen aan een waterkering). Bovendien geldt dat als redelijkerwijs gebruik gemaakt kan worden van bestaande op- en afritten, al dan niet met een kleine aanpassing daarvan, geen vergunning verleend zal worden voor nieuwe ontsluitingen.
13. Bij splitsing van percelen moet de bestaande ontsluiting gehandhaafd blijven en moet deze voor de opgesplitste delen van het perceel als ontsluiting blijven dienen, tenzij hiervan redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt.

Specifiek: Op- en afritten in kernzone en beschermingszone A

14. De op- en afritten mogen het onderhoud van de waterkering niet onevenredig belemmeren.
15. De op- en afritten moeten buiten het leggerprofiel van de waterkering aangelegd worden en mogen de stabiliteit niet negatief beïnvloeden. De bekleding van de dijken mag niet worden aangetast door de nieuwe op- en afritten.
16. In gebieden waar door de aanleg van een op- en afrit grote zettingen verwacht worden, zal de initiatiefnemer door middel van berekeningen aan moeten tonen dat de aanleg geen nadelige gevolgen heeft of kan veroorzaken op de waterkering en bijbehorende of inliggende voorzieningen (bijv. kabels en leidingen) en/of belendende percelen.
17. De wegverharding en onderliggende fundering op de op- en afrit moet de verkeersbelasting voldoende spreiden naar het onderliggende grondlichaam en mag geen negatieve invloed hebben op de constructie en functie van de waterkering.
18. De verharding moet op een zandbed worden aangelegd. Onder het zandbed moet grondkerend doek worden aangebracht. De verharding moet goed aangeaard en rondom ingezaaid worden.
19. De verharding inclusief fundering moet op de kleibekleding worden aangebracht.
20. Als de op- en afritten in de waterkering worden aangelegd moet de constructie zodanig opgebouwd zijn dat deze geen schade ondervindt als deze bereden wordt door het gangbaar onderhoudsmaterieel van of namens het waterschap.
21. De breedte, talud helling, bekleding en samenstelling van de op- en afritten dienen in overeenstemming te zijn met de bestemming daarvan. Nieuwe taludhellingen moeten geleidelijk aansluiten op taluds van de waterkering. Het ontwerp is ter beoordeling door het waterschap.
22. De verharding op de op- en afrit dient goed aan te sluiten op de bestaande verharding op de waterkering. Daarbij dient de berm op de kruin van de waterkering beschermd te worden tegen uitwijkend verkeer. Wegen smaller dan 5m moeten aan beide zijden voorzien zijn van grasbeton tegels, van 0,40 m breed, die een goede ontwikkeling van de grasmat het minst belemmeren.
23. Voor op- en afritten op het buitentalud wordt in principe geen vergunning verleend, tenzij de verkeersveiligheid dit nadrukkelijk vereist.

Specifiek: Onderhoud aan (bestaande) op- en afritten

24. De eigenaar van het te ontsluiten perceel en/of aangebrachte voorzieningen draagt op zijn kosten zorg voor het onderhoud van de op- of afrit en voorzieningen.
25. Voor het verbeteren, aanpassen of vervangen van een bestaande op- en afrit gelden dezelfde criteria als voor nieuw aan te leggen op- en afritten.

Specifiek: op- en afritten in profiel van vrije ruimte

26. Met het ontwerp van de op- en afritten dient rekening te worden gehouden met een toekomstige verhoging van de waterkering.

Beleidsregel 2.2.11 Bouwwerken

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.63 en 2.65 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

Onder een bouwwerk wordt verstaan een door menselijk toedoen ontstane of te maken constructie van enige omvang met toebehoren welke met de bodem is verankerd. Dit betreffen niet-waterkerende (semi) permanente bouwwerken. Verbouw of herbouw van een bestaand bouwwerk buiten het bestaande bouwwerk wordt beschouwd als nieuw gebruik.

Motivering

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om bouwwerken die geen waterkerende functie hebben op waterkeringen te plaatsen. In het verleden zijn veel niet waterkerende bouwwerken op een waterkering aangebracht. Dat kan gaan om een woning, bedrijfsgebouw, transformatorhuis of een brug. Deze bouwwerken moeten goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud mogen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Het beheer van de waterkering is gericht op het in stand houden van het vastgestelde profiel zoals omschreven in de omgevingswetlegger of beheerregister. Uitgangspunt is dat dit minimum profiel niet aangetast mag worden.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel ontgraven van, ploegen in de bodem en het ophogen van de bodem en de beleidsregels kabels en leidingen van toepassing.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van bouwwerken, omdat niet waterkerende bouwwerken of daarmee gepaard gaande werkzaamheden nabij een waterkering in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op piping

Deze kans is aanwezig bij zowel op palen als op staal gefundeerde bebouwing. Door zetting van slappe grondlagen kunnen onder de fundering of funderingsbalken holle ruimten ontstaan, waardoor de kans op uitschuring van gronddeeltjes door stromend grondwater toeneemt. De kans daarop wordt versterkt als de grondopbouw wordt verstoord en/of funderingspalen met een verzwaarde voet worden toegepast (waardoor rondom de palen holle ruimte ontstaat).

Kans op instabiliteit

Een op staal gefundeerd bouwwerk geeft zijn belasting direct af aan de ondergrond. Deze hogere belasting beïnvloedt de stabiliteit van de waterkering direct; de mate waarin is zonder berekeningen echter moeilijk aan te geven. Wel kan gesteld worden dat bij zwaardere, maar (als gevolg van met name windbelasting) ook bij hogere bouwwerken, de afname van stabiliteit aanzienlijk kan zijn. Een reductie van deze nadelige effecten kan worden verkregen door de bebouwing op voldoende afstand uit de waterkering te plaatsen. Het meest effectief, bij verwachting van instabiliteit als gevolg van hoge windbelasting, is toepassing van een fundering op palen in plaats van een fundering op staal.

Kans op erosie

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de kruin en het talud nabij bouwwerken toe. Dit effect zal nog worden versterkt door de verwachte toename van menselijke activiteiten, zoals grondbewerking in tuinen.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van bouwwerken op kruin en/of taluds werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Door het met grond ophogen van de waterkering (kruin/binnentalud) nabij bouwwerken neemt de kans op schade aan de waterkering toe, tenzij bij het ontwerp van het bouwwerk en de fundering ervan afdoende op dit risico wordt geanticipeerd. Vaak moet overgestapt worden naar een aangepaste onderhoudsmethode.

Het op hoogte onderhouden van het grondlichaam onder de bebouwing is uiteraard onmogelijk, zowel bij een fundering op staal als een fundering op palen. Hier mag op den duur geen gevaar voor de waterkering uit voortvloeien.

Toetsingscriteria

Specifiek: Algemeen

1. Bouwwerken mogen niet worden gefundeerd op paalkoppen met een verzwaarde voet.

Specifiek: Bouwwerken kernzone

2. Een nieuw bouwwerk is in principe niet toegestaan.
3. Verbouw en herbouw moeten binnen het bestaande bouwoppervlak plaatsvinden.
4. Het bouwwerk moet bij voorkeur buiten het beoordelingsprofiel dan wel het profiel van vrije ruimte, worden aangelegd. Indien het bouwwerk niet buiten het beoordelingsprofiel kan worden aangebracht, moet een vervangende waterkerende constructie worden aangelegd. Het ontwerp moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden en er moet met berekeningen worden aangetoond dat het waterkerend vermogen van de waterkering in de toekomst niet in gevaar komt.

Specifiek: Bouwwerken beschermingszone A

5. Het bouwwerk moet bij voorkeur buiten het beoordelingsprofiel dan wel profiel van vrije ruimte worden aangelegd en er moet met berekeningen worden aangetoond dat het waterkerend vermogen van de waterkering, nu en in de toekomst niet in gevaar komt.

Beleidsregel 2.2.12 Kabels en leidingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.71 en 2.77 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onderscheid gemaakt tussen een de volgende typen roepen kabels en leidingen:

- Kabel: een elektriciteits-, signaal- en telecommunicatiekabel, inclusief bijbehorende voorzieningen, met uitzondering van de glasvezelkabel omdat deze altijd in een mantelbuis worden gelegd. Glasvezelkabels worden daarom als kleine leiding beoordeeld.
- Mantelbuis: een korte drukloze leiding ter bescherming van kabels en/of mediumvoerende leidingen, veelal gelegen onder wegen, op- en afritten, bouwwerken of beplanting.
- Kleine (druk)leidingen: een leiding met een externe diameter tot maximaal 110 millimeter en/of een maximale druk van 10 bar, inclusief bijbehorende voorzieningen. Hieronder vallen onder andere huisaansluitingen voor water en gas, mantelbuizen voor glasvezelkabels en drainageleidingen.
- Grote (druk)leidingen: een leiding met een externe diameter van meer dan 110 millimeter en/of een druk van meer dan 10 bar, inclusief bijbehorende voorzieningen. Hieronder vallen onder andere hoofdtransportleidingen. Grote (druk)leidingen zijn (vaak) kapitaalintensieve objecten.

Daarnaast wordt in deze beleidsregel verstaan onder:

- Bijbehorende voorzieningen: voorzieningen die noodzakelijk zijn vanuit waterkeringtechnische overwegingen of voor het in goede staat behouden van het kabel- of leidingnet. Dit zijn bijvoorbeeld kwelschermen, kleikisten, appendages voor kathodische bescherming, drukregulatiesystemen en afsluiters.
- Bodemenergiesysteem: een systeem waarbij door middel van warmtewisselaars energie (waaronder warmte) wordt onttrokken aan het (diepe) grondwater.

Samenloop

Voor het realiseren van bouwwerken ten behoeve van het functioneren van het kabel- en/of leidingnet (zoals bijvoorbeeld transformatorstations, pompputten, etc.) is de beleidsregel Bouwwerken op waterkeringen (BR 2.11) van toepassing.

Motivering

Functioneren waterkering

De aanleg en de aanwezigheid van kabels en leidingen kan de waterkerende functie van de waterkering aantasten. Het waterschap is daarom terughoudend in het toestaan van kabels en leidingen en bodemenergiesystemen binnen de waterkering en de bijbehorende beschermingszones. Het waterschap hanteert de 'nee, tenzij'-benadering bij het toetsen van deze waterveding omgevingsvergunningaanvragen.

Schade aan leidingen komt regelmatig voor. Dit kan grote gevolgen hebben voor de stabiliteit van de waterkering. Schade aan de waterkering door verweking of explosie moet worden voorkomen. Door de leidingen die dit effect kunnen veroorzaken buiten de waterkering of beschermingszone A te leggen, wordt instabiliteit voorkomen. Dit laatste geldt ook voor bodemenergiesystemen.

Dijkkruisende kabels en/of leidingen

Kruisingen van kabels en/of leidingen met de waterkering verdienen aparte aandacht. Een kabel en/of leiding die de waterkering kruist vermindert de weerstand voor grond- en/of kwelwater. Daarom moeten deze kruisingen zo aangelegd worden, dat het risico van falen (van zowel de waterkering als de kabel en/of leiding) zo klein mogelijk wordt.

Toetsingscriteria

Specifiek: Algemeen

1. Het ontwerp, de aanleg en het beheer van leidingen in en nabij waterkeringen moet uitgevoerd worden zoals in de NEN 3650-serie (2020) is aangegeven.
2. De zogenaamde "rakettechniek", boogzinker, schildboringen is binnen een kernzone en bijbehorende beschermingszones niet toegestaan.
3. Een leiding, kabel of bodemenergiesysteem die niet meer in gebruik is moet bij voorkeur worden verwijderd. Indien dit niet mogelijk is moet hij worden gedämmerd.

Specifiek: evenwijdig aan een waterkering gelegen kabels en leidingen

4. Kabels en leidingen (≤ 10 bar en $\varnothing \leq 300$ mm) moeten gelegd worden:
  - buiten de kernzone en bijbehorende beschermingszone A en profiel van vrije ruimte;
  - als de aanvrager aantoont dat dit niet mogelijk is, in de beschermingszone A op de verst mogelijke afstand van de teen van de dijk;
5. Leidingen (> 10 bar en $\varnothing > 300$ mm) moeten gelegd worden buiten de kernzone en bij behorende beschermingszones tenzij er sprake is van zwaarwegend maatschappelijk belang en plaatsgebondenheid dan kan deze worden gelegd in beschermingszone B mits $H^3 \times D^{15} < 1$.
6. Kabels en leidingen mogen in principe niet in het talud van de waterkering gelegd worden.
7. De toepassing van mantelbuizen evenwijdig aan de waterkering wordt alleen toegestaan als het volgens de NEN 3650-serie (2012) noodzakelijk is. Deze situaties zijn:
  - onder een afrit of zijweg;
  - als er sprake is van bundeling van kabels bij horizontaal gestuurde boring (HDD techniek). De mantelbuis moet dan buiten het beoordelingsprofiel gelegd worden.
8. Als een kabel, leiding of verstoringszone van een leiding binnen het beoordelingsprofiel van een waterkering komt te liggen, moet ter plaatse een vervangende waterkering worden aangelegd. Het ontwerp moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden.

Specifiek: Dijkkruisende kabels en leidingen

9. Kruisingen van kabels en leidingen met waterkeringen moeten de waterkering haaks kruisen.
10. Toepassing van mantelbuizen bij dijkkruisingen zijn in principe niet toegestaan tenzij een mantelbuis wettelijk is voorgeschreven en bij glasvezelverbinding. Mantelbuizen moeten blijvend waterdicht worden afgesloten.
11. Dijkkruisende leidingen moeten als een stuk gelegd worden.
12. Een leidingkruising moet drukloos gemaakt en afgesloten kunnen worden en:
  - In mediumvoerende leidingen moeten daarom afsluiters aan de binnendijkse en de buitendijkse zijde van de waterkering geplaatst worden. De afsluiters moeten ook tijdens hoogwaterperiodes bereikbaar en bedienbaar zijn.
  - Niet mediumvoerende leidingen (zoals mantelbuizen of buizen voor glasvezelkabels) moeten ter plaatse van het in- en uitredepunt of ter plaatse van de binnen- en buitenkruinlijn van de waterkring worden afgedicht met 10 tot 20 centimeter flexibel synthetisch rubber.
13. Bij dijkkruisingen *door middel van gestuurde boringen (meest voorkomend)*:
  - Ter plaatse van de gehele kernzone en bijbehorende beschermingszone A, moet de bovenzijde van kabels en leidingen een diepte hebben van minimaal 10 meter onder maaiveld.

- Ter plaatse van kruisingen met constructies (zoals damwanden en kwelschermen) moet de bovenzijde van de kabels en leidingen ten minste 5 meter onder de onderzijde van de constructie komen te liggen.
  - Ter plaatse van het in- en uittredepunt van de HDD moet een kwelscherm met kleikist worden aangebracht. Het kwelscherm moet een diameter hebben van ten minste 50 centimeter rondom de buitenzijde van de kabel of leiding.
  - Het in- en uittredepunt van de HDD voor leidingen >10 bar en $\varnothing >300$ mm moet buiten de kernzone en de beschermingszones liggen, tenzij er sprake is van zwaarwegend maatschappelijk belang en plaatsgebondenheid dan kan deze worden gelegd in beschermingszone B op de verst mogelijke afstand van de teen.
14. Bij dijk kruisingen op andere wijze dan door gestuurde boring, bijvoorbeeld door open ontgraving of persing) moeten kabels en leidingen ter plaatse van de binnen- en/of buitenkruislijn worden voorzien van een kwelscherm, tenzij de kruising boven het MHW plaatsvindt. Het kwelscherm moet een diameter hebben van ten minste 50 centimeter rondom de buitenzijde van de kabel of leiding.

Specifiek: Bodemenergiesystemen

15. De boringen voor het bodemenergiesystemen mogen in principe niet in de kernzone, de beschermingszone A en de reserveringszone gerealiseerd worden.
16. De boringen moeten zo ver mogelijk uit de waterkering plaatsvinden.
17. Bij meerdere boringen moet de boorlijn haaks op de waterkering staan.
18. Er moet een boormethode toegepast worden waarbij een boorspoeling (bijvoorbeeld bentoniet) wordt gebruikt, waarmee ook in onsamenhangende grond (zand- en grindlagen) de standzekerheid van de boorgatwand gegarandeerd is.
19. De ruimte tussen de boorgatwand en de verticale filterleiding moet worden opgevuld met een uithardende boorvloeistof, zoals bentoniet of gelijkwaardig.
20. Bij gesloten systemen moet bij voorkeur geen filtergrind worden gebruikt. Als dit wel wordt gebruikt, mag dit tot maximaal 15,00 meter boven het geluste deel van de buis.
21. Bij open systemen mag tot maximaal 3,00 meter boven het geperforeerde deel van de filterbuis filtergrind worden gebruikt.
22. Als na het boren de mantelbuis blijft staan, moet deze vanaf maaiveld een lengte van 2,00 meter langer dan de deklaagdikte hebben, met een minimum van 4,00 meter.
23. Rondom de mantelbuis moet een kleikist met kwelscherm worden aangebracht. Het kwelscherm moet ook een breedte hebben van minimaal 1,00 meter rondom de mantelbuis.
24. In de situatie dat na het boren de mantelbuis wordt gelicht, moet het resterende boorgat verder worden opgevuld met de uithardende boorvloeistof.
25. In geval van een open systeem moet de aanvrager aantonen dat er geen gevaar is voor de waterkering door middel van een 3-dimensionaal grondwatermodel waarbij rekening wordt gehouden met variatie van de dikte van de bodemlagen, doorlaatfactoren en situering van de onttrekkings- en retourfilters.

Beleidsregel 2.2.13 vaste stoffen en voorwerpen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.79 van de Waterschapsverordening

Begripsbepaling

Voor de term voorwerp bestaat geen eenduidige omschrijving. Voorwerpen kunnen zeer verschillend van aard zijn en om uiteenlopende redenen worden geplaatst. Het kan gaan om speeltoestellen naar ook om schakelkasten of vloeistoftanks. Vaste stoffen zijn substanties die geen bouwwerk of voorwerp zijn, met inbegrip van grond, stenen, mest en tuinafval.

Motivering

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van voorwerpen, omdat niet waterkerende voorwerpen in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op instabiliteit

Een voorwerp kan een vrij zware constructie zijn. Deze hogere belasting beïnvloedt de stabiliteit van de waterkering; de mate waarin is zonder berekeningen echter moeilijk aan te geven. Het plaatsen of hebben van een voorwerp met een overdruk van 10 bar of een explosiegevaarlijke inrichting die een bedreiging kunnen vormen voor de stabiliteit, is verboden.

Beheer waterkering

De aanwezigheid van voorwerpen op kruin en/of taluds en vaste stoffen werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

De stabiliteit van de waterkering mag door het plaatsen van een object of voorwerp niet verminderd worden. Voorwerpen dienen dan ook zodanig te worden gefundeerd dat deze geen invloed uitoefenen op de kruin en de taluds van de waterkering.

Hoofdstuk 3. Oppervlaktewaterlichamen

Paragraaf 3.1 Algemeen

Beleidsregel 3.1.1 Algemene beleidsregel oppervlaktewaterlichamen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregels zijn van toepassing op beslissingen door het bestuur op aanvragen om een omgevingsvergunning voor beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam, voor zover geen specifieke beleidsregel van toepassing is of – indien dat wél het geval is – in aanvulling op deze specifieke beleidsregel en voor zover voor het betreffende aspect geen specifieke toetsingscriteria zijn geformuleerd.

Begripsbepalingen

(...).

Samenloop en raakvlakken

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam is gelegen in de nabijheid van een waterkering moet rekening worden gehouden met de desbetreffende beleidsregel(s) voor waterkeringen.

Doelen

De regels in de waterschapsverordening met betrekking tot oppervlaktewaterlichamen in de waterschapsverordening zijn, met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de wet, gericht op het:

- a. waarborgen van een onbelemmerde aan- en afvoer van oppervlaktewater;
- b. waarborgen van het waterbergend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam;
- c. waarborgen van de chemische en ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam;
- d. vrijhouden van het oppervlaktewaterlichaam en onderhoudsstrook van feitelijke belemmeringen voor het uitvoeren van onderhoud en inspectie;
- e. uitvoeren van het onderhoud tegen aanvaardbare maatschappelijke lasten; en
- f. waarborgen van de vervulling van maatschappelijke functies door oppervlaktewaterlichamen.

Algemene toetsingscriteria:

Ten aanzien van de aspecten stabiliteit, doorstroom- en bergingscapaciteit, ecologische toestand, grondwatersituatie, onderhoud, maatschappelijke functies, particulieren belangen en regelgeving en beleid van andere overheden, gelden de volgende toetsingscriteria:

a. *Stabiliteit (A en B)*

Een goede stabiliteit van het oppervlaktewaterlichaam dient te worden behouden. In geval van de oppervlaktewaterlichamen categorie A en B mag in de nieuwe situatie – als er geen sprake is van belastingtoename – het onderwatertalud in principe niet steiler zijn dan 1:3 en het bovenwatertalud in principe niet steiler dan 1:2. Tevens moet worden voorkomen dat de stabiliteit van het talud wordt aangetast. Deze kan onder meer in gevaar komen door:

- Ontbreken van begroeiing op talud. Bij een onbegroeid talud neemt de kans op erosie toe.
- Schaduwwerking. Hierdoor neemt de dichtheid van de eventueel aanwezige grasmat van het talud af, wat de kans op erosie vergroot.
- Belastingtoename. Een (bouw)werk of grondlichaam oefent een zekere druk uit op de ondergrond.

Hierdoor kan het gebeuren dat het talud instabiel wordt en vervolgens gaat afschuiven of dat de beschoeiing bezwijkt. Uitgangspunt is dat binnen 1 meter vanaf insteek dan wel kant water bij normaal waterpeil (bouw)werken alleen zijn toegestaan mits zij deugdelijk zijn gefundeerd en geen extra druk uitoefenen op talud en/of beschoeiing. Indien er geen maatregelen worden getroffen om de belasting van de beschoeiing of het onderuitzakken van het talud tegen te gaan, moet de helling van het talud daarop worden aangepast, dan wel de al dan niet aanwezige oeverbescherming.

b. *Doorstroomcapaciteit*

Stremming, stuwung en wijziging van de afvoer en aanvoer van water moet worden voorkomen. Als in de nieuwe situatie de doorstroomfunctie wordt aangetast, moet deze functie geheel worden gecompenseerd. Bij het bepalen van de doorstroomcapaciteit houdt het waterschap rekening met de omgevingswaarden voor wateroverlast. Overigens dient ook tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de waterafvoer te zijn gegarandeerd.

c. *Bergingscapaciteit (A, B en C)*

De bestaande bergingscapaciteit van het betreffende afwateringsgebied dient te worden behouden. In de nieuwe situatie moet verloren bergingscapaciteit in polder- en stedelijke gebieden geheel worden gecompenseerd. Dit kan door het graven van een nieuw oppervlaktewaterlichaam of door het verbreden van een bestaand oppervlaktewaterlichaam.

Bij het bepalen van de bergingscapaciteit houdt het waterschap rekening met de uitgangspunten dat:

- 1 de omgeving qua afvoer niet zwaarder mag worden belast dan voorheen en
- 2 het watersysteem in het plangebied moet voldoen aan de omgevingswaarden voor wateroverlast zoals die zijn vastgelegd in en bij de provinciale omgevingsverordeningen.

In bebouwd gebied is de norm $T=100$ (waarbij de kans op het buiten zijn oevers treden kleiner is dan $1/100$ per jaar) en in landelijk gebied $T=10$ (idem maar dan kleiner dan $1/10$ per jaar). De aanvrager moet zelf aantonen hoe aan deze criteria wordt voldaan. Daarbij moet de aanvrager gebruik maken van de meest recente KNMI-scenario's voor neerslag.

d. *Ecologische toestand (A, B en C)*

De ecologische toestand van oppervlaktewaterlichamen dient te worden beschermd. Bij de behandeling van de vergunningaanvraag wordt beoordeeld wat het effect is op de ecologische toestand van een water. Als algemeen criterium geldt dat er geen negatief effect mag zijn op aanwezige of nog te ontwikkelen ecologische waarden. Zo is het niet toegestaan om bouwwerken (bijvoorbeeld steigers of vlonders) aan te leggen op locaties waar natuurvriendelijke oevers liggen óf zijn gepland, indien het negatieve effect op de ecologie niet volledig wordt gecompenseerd.

Onderscheid is gemaakt in KRW (Kaderrichtlijn Water)-waterlichamen en overige oppervlaktewaterlichamen (met of zonder een natuurfunctie). Er wordt gewerkt aan doelen overig water voor zowel stedelijk als landelijk water. Deze gaan gelden als toetsingskader voor overig water. In de specifieke toetsingscriteria worden de ecologische uitgangspunten per ingreep weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen stromende (R-type) en niet stromende (M-type) oppervlaktewaterlichamen.

- *KRW-waterlichamen*

Alle KRW-waterlichamen staan op de Natuurkaart. Voor deze oppervlaktewaterlichamen zijn de doelen (GEP; Goed Ecologisch Potentieel) per kwaliteitselement (vissen, waterplanten, zuurstof etc.) gekwantificeerd en vastgelegd in het regionaal waterprogramma van de provincie en/of het waterbeheerprogramma van het waterschap. In de Nederlandse wetgeving is bepaald dat de ecologische toestand ten opzichte van de huidige ecologische toestand niet mag achteruitgaan. Ingrepen mogen daarnaast geen belemmering vormen voor geplande maatregelen of gestelde doelen. Elke vergunningaanvraag met betrekking tot deze KRW-waterlichamen wordt hieraan getoetst. Daarbij geldt als uitgangspunt voor een KRW-waterlichaam van het R-type, dat

- in de periode van 1 februari tot 2 juni de doorstroming/migratie niet langer dan een week belemmerd mag worden door de werkzaamheden;
- het onwenselijk is dat het doorstroomprofiel wordt vergroot zonder hydraulische noodzaak.

- *Overige oppervlaktewaterlichamen (met een natuurfunctie)*

Op de Natuurkaart staan alle oppervlaktewaterlichamen aangegeven die een natuurfunctie hebben of in een gebied met een natuurfunctie liggen. Dit zijn oppervlaktewaterlichamen waar extra gelet wordt op het beschermen van de ecologische toestand. Ook bij de oppervlaktewaterlichamen zónder natuurfunctie wordt gelet op het beschermen van de ecologische toestand, zij het in mindere mate. Van de overige wateren is de huidige ecologische toestand niet gekwantificeerd en vastgelegd in het regionaal waterprogramma van de provincie en/of het waterbeheerprogramma van het waterschap. Voor deze wateren wordt een meer kwalitatieve benadering gehanteerd om te bepalen of er sprake is van een negatief effect op huidige ecologische waarden. Deze benadering werkt als volgt: indien bijvoorbeeld een natuurvriendelijke oever van een bepaalde afmeting verloren gaat, moet deze worden gecompenseerd door een nieuwe natuurvriendelijke oever met een vergelijkbare ecologische functie. Migratiebarrières verdienen hierbij afzonderlijke aandacht, omdat deze effect hebben op een groter deel van het oppervlaktewaterlichaam.

- e. *Grondwatersituatie (A, B en C)*

De gewenste grondwatersituatie moet beschermd worden met het oog op een optimaal gebruik door de verschillende daar aan verbonden belangen. Deze is afhankelijk van de functie en het gebruik van de langs de watergang gelegen gronden. Het is onwenselijk dat peilen zodanig wijzigen dat natuur verdroogd raakt, funderingen van woningen worden aangetast of natschade ontstaat. Daarnaast kunnen ook andere handelingen in het watersysteem zoals slootdempingen veranderingen in de grondwaterstand veroorzaken.

Op de Natuurkaart zijn de gebieden met een natuurfunctie aangegeven. De hydrologische beschermingsgebieden maken hier onderdeel van uit. Op deze kaart zijn tevens de verdroogde gebieden (TOP-lijst) en de Natura 2000-gebieden aangegeven. Dit zijn de belangrijkste gebieden waar gelet moet worden op het beschermen van de natuur tegen verdroging.

Onderhoud (A)

Het onderhoud van de oppervlaktewaterlichamen categorie A moet onbelemmerd kunnen worden uitgevoerd. Deze watergangen worden veelal door het waterschap onderhouden. Bij de behandeling van de vergunningaanvraag wordt beoordeeld of het onderhoud van de watergang naar behoren en tegen maatschappelijk verantwoorde kosten kan worden uitgevoerd. Onderhoud wordt onderscheiden in gewoon en buitengewoon onderhoud. Gewoon onderhoud is het maaien en het verwijderen van het maaisel en

groot onderhoud is het baggeren en het onderhouden van de beschoeiing. In de legger zijn de ligging, afmetingen en constructie van de oppervlaktewaterlichamen opgenomen. In de waterschapsverordening zijn de onderhoudsstroken als werkingsgebieden vastgelegd. Deze onderhoudsstrook heeft vooral ten doel om de watergang toegankelijk te houden voor – doorgaans machinaal – uit te voeren onderhoud. Daarnaast fungeert deze strook ook als werkstrook bij bijvoorbeeld vervanging van de beschoeiing.

Gezien de grote variëteit aan watergangen binnen het beheergebied van het waterschap is het niet mogelijk voor elke denkbare situatie dekkende criteria op te stellen. Aanvragen voor een **watervergunning** omgevingsvergunning worden in ieder geval aan de volgende eisen getoetst:

Onderhoud vanaf de oever

Wanneer onderhoud vanaf de oever plaatsvindt gelden de volgende regels:

Diepte

Met uitzondering van de wateren met een natuurfunctie zoals aangegeven op de Natuurkaart, dient de waterdiepte minimaal 1,00 meter te zijn en het vlakke deel van de bodem 2,00 meter.

Onderhoudsstrook

Bij watergangbreedtes

- tot 6 meter (gerekend van insteek tot insteek) dient de watergang tenminste aan één zijde te zijn voorzien van een obstakelvrije vlakke strook van minimaal 5 meter breedte, tenzij in de legger/waterschapsverordening reeds een onderhoudsstrook is vastgelegd: in dat geval dient deze strook minimaal de aangegeven breedte te hebben. Daarbij dient er ruimte te zijn om uitkomende specie en maaisel te ontvangen en te verwijderen, die bij onderhoud van dat oppervlaktewaterlichaam wordt verwijderd. Hierbij wordt rekening gehouden met de hoogte van onderhoudsmaterieel van 4 meter;
- van meer dan 6 meter (gerekend van insteek tot insteek) dient de watergang aan twee zijden voorzien te zijn van een obstakelvrije vlakke strook van minimaal 5 meter breedte, tenzij in de legger/waterschapsverordening reeds een onderhoudsstrook is vastgelegd: in dat geval dient deze strook minimaal de aangegeven breedte te hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met de hoogte van onderhoudsmaterieel van 4 meter;

Boten

Mogen de in de watergang aanwezige boten geen belemmering vormen voor het reguliere rijdend onderhoud.

NVO

de natuurvriendelijke oever langs een oppervlaktewaterlichaam categorie A bereikbaar te zijn voor onderhoudsmaterieel. Langs een natuurvriendelijke oever dient daarom ten behoeve van doelmatig onderhoud een obstakelvrije zone van minimaal 5 meter aanwezig te zijn.

Varend onderhoud

Bij varend onderhoud gelden de volgende regels:

Waterdiepte

De waterdiepte (ook naast een eventueel mee te maaien natuurvriendelijke oever) dient minimaal 1,25 meter te zijn en het vlakke deel van de bodem minimaal 2,0 meter;

Lengte

De te onderhouden watergang dient minimaal 50 meter lang te zijn;

Doorvaarthoogte

Er dient voldoende doorvaarthoogte bij de aanwezige kruisingen met infrastructuur te zijn van 1,25 meter ten opzichte van het normale ter plaatse aanwezige peil.

Bootlosplaats

Er dient nabij bruggen en wegen een gecombineerde bootlosplaats/locatie waar maaisel verwijderd kan worden, te worden aangelegd. Deze is minimaal voorzien van een halfverharding en heeft een taludverhouding van 1:10 en een breedte van 5 meter.

Boten

De in de watergang aanwezige boten mogen geen belemmering vormen voor het varend onderhoud.

Groot onderhoud (baggeren en vervangen van de beschoeiing)

Wanneer groot onderhoud plaatsvindt zoals het baggeren van oppervlaktewaterlichamen en het vervangen van de beschoeiing, dienen (bouw)werken/ steigers/ terrassen e.d. binnen 1 meter vanaf insteek water voorafgaand aan de werkzaamheden te worden verwijderd door de vergunninghouder.

f. De maatschappelijke functies, particuliere belangen en regelgeving en beleid van andere overheden

Zoals aangegeven in de Algemene beleidsregel watersysteem (BR 1.1.1) wordt de vergunningaanvraag niet alleen aan bovengenoemde waterhuishoudkundige toetsingscriteria getoetst, maar wordt ook rekening gehouden met de betrokken maatschappelijke functies, particuliere belangen van derden en van de aanvrager en regels van andere overheden.

Bij waterkeringen spelen maatschappelijke functies zoals recreatie (wandelen, kanoën, sportvisserij, pleziervaart), cultuurhistorie, landschap en ecologie. Deze aspecten dienen bij de toetsing van de vergunningaanvraag tevens in beschouwing te worden genomen, voor zover er geen ander wettelijk voorschrift is dat in de bescherming van deze belangen voorziet. Het verlenen van de vergunning mag niet leiden tot het onaanvaardbaar benadelen van de maatschappelijke functies die van toepassing zijn.

Paragraaf 3.2 Specifieke beleidsregels

Beleidsregel 3.2.1 Aanleg, verlengen, verbreden, dempen en overige taludaanpassingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.89, 2.94, 2.96 en 2.103 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Deze beleidsregel heeft zowel betrekking op het nieuw aanleggen, het verlengen, het (gedeeltelijk) verbreden en het dempen van een oppervlaktewaterlichaam als op overige taludaanpassingen, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Motivering

Algemeen

Voor zover de werkzaamheden betrekking hebben op de aanleg van een nieuw oppervlaktewaterlichaam heeft deze beleidsregel naast werkzaamheden door particulieren ook betrekking op grootschalige aanleg van oppervlaktewaterlichamen door bijvoorbeeld Rijkswaterstaat of gemeenten. Alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten moeten voorzien zijn van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Daarbij kijkt het waterschap of in een plan voldoende rekening is gehouden met de waterhuishouding ter plaatse en geeft een wateradvies. Uitgangspunt is dat er hydrologisch neutraal wordt ontwikkeld: de nieuwe watersituatie moet minimaal gelijk blijven aan de uitgangssituatie.

Stabiliteit

Het is bij het wijzigen van het profiel van een oppervlaktewaterlichaam belangrijk dat de stabiliteit (vorm, afmeting en constructie) wordt gewaarborgd. Er worden daarom voorschriften gegeven over de taludverhouding en de afwerking van de oever/ taluds. Afhankelijk van de status van het oppervlaktewaterlichaam kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Doorstroomcapaciteit

In zowel de poldergebieden, bergingsgebieden, stedelijke gebieden als de hellende zandgebieden kan het graven van nieuwe oppervlaktewaterlichamen effect hebben op de doorstroming van het al bestaande watersysteem. Negatieve gevolgen voor de doorstroming van bestaande watergangen dienen te worden voorkomen. Als een nieuw oppervlaktewaterlichaam is of wordt aangesloten op een bestaand watersysteem, moet het oppervlaktewaterlichaam voldoen aan zodanige afmetingen dat het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam, als onderdeel van het totale watersysteem, kan worden gewaarborgd. Afhankelijk van de verwachte effecten op het watersysteem kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Bergingscapaciteit

Wijzigingen in het profiel van een oppervlaktewaterlichaam in poldergebieden, bergingsgebieden en stedelijke gebieden, hebben invloed op de aan- en afvoer van water en op de berging (retentie) in dat gebied. Dit geldt ook voor wateren die onder normale omstandigheden droogvallen. Deze wijzigingen mogen niet leiden tot een wijziging van de aanvoer-, afvoer- en bergingscapaciteit van het watersysteem. Hierbij wordt uitgegaan van het zogenaamde "stand-still" principe. Als de berging als gevolg van de wijziging minder wordt, moet hiervoor worden gecompenseerd binnen hetzelfde peilgebied en zo dicht mogelijk bij de ingreep. Het kan echter voorkomen dat er geen mogelijkheid is tot compenseren in hetzelfde peilgebied. Ook voor grote inrichtingsplannen bestaat vaak de wens om te compenseren in een

ander peilgebied. Beoordeling vindt plaats op basis van de volgende verdringingsreeks:

1. Verminderde berging 1:1 compenseren in hetzelfde peilgebied; indien niet mogelijk gemotiveerd uitwijken naar 2.
2. Verminderde berging compenseren in aangrenzend bovenstrooms peilgebied (met hoger peil); indien niet mogelijk gemotiveerd uitwijken naar 3.
3. Verminderde berging compenseren in aangrenzend benedenstrooms peilgebied (met lager peil dus); indien niet mogelijk, gemotiveerd uitwijken naar 4.
4. Verminderde berging compenseren in hetzelfde bemalings-/stroomgebied.

Met het afwijken van de hoofdregel (compenseren in hetzelfde peilgebied) moet terughoudend worden omgegaan. Het uiteindelijke resultaat mag geen negatieve invloed hebben op de werking van het watersysteem.

Bij de aanleg van een nieuw watersysteem in een nieuwbouwplan kan het voornemen bij een gemeente of projectontwikkelaar bestaan om grond aan particulieren uit te geven tot binnen het oppervlaktewaterlichaam. In dat geval moet de bergingsfunctie van het watersysteem zijn gewaarborgd.

Ecologische toestand

Door de vergroting van het profiel of de aanleg van een nieuw oppervlaktewaterlichaam kan de doorstromingsnelheid van een oppervlaktewaterlichaam respectievelijk van een daarmee in verbinding staand oppervlaktewaterlichaam verminderen waardoor de waterkwaliteit afneemt. Daarnaast kan als gevolg van werkzaamheden in het profiel de leefomstandigheden voor planten en dieren zodanig wijzigen dat het voortbestaan van specifieke planten of dieren wordt bedreigd. Om deze reden kan het nodig zijn dat er compensatie plaatsvindt.

Indien de aanpassing van het profiel het gevolg is van de aanleg van natuurvriendelijke oevers zal dit een positief effect op de flora en fauna hebben.

Grondwatersituatie

Wijzigingen van het profiel van oppervlaktewaterlichamen en de aanleg van nieuwe oppervlaktewaterlichamen kunnen veranderingen in de grondwaterstand veroorzaken, waardoor natuur verdroogt raakt of funderingen van woningen worden aangetast of natschade ontstaat.

De gewenste grondwatersituatie dient met het oog op een optimaal gebruik door de verschillende daaraan verbonden belangen, beschermd te worden. Deze is afhankelijk van de functie en het gebruik van de langs de watergang gelegen gronden.

Onderhoud

Onderhoud is noodzakelijk om een goed functioneren van het watersysteem te waarborgen.

Door het wijzigen van het profiel van een oppervlaktewaterlichaam kunnen negatieve effecten op het onderhoud optreden. Zo kan versmalling van een oppervlaktewaterlichaam dat varend werd onderhouden, ertoe leiden dat een onderhoudsstrook nodig is (en moeten worden vastgelegd in de legger). Demping kan tot gevolg hebben dat de vaarroute moet worden gewijzigd.

Indien oppervlaktewaterlichamen categorie A worden aangelegd, die niet varend zullen worden onderhouden, wordt een onderhoudsstrook en bij oppervlaktewaterlichamen A daarnaast ook nog een beschermingszone in de legger/waterschapsverordening vastgelegd. Met betrekking tot de afmetingen van de nieuwe oppervlaktewaterlichamen moet dus niet alleen rekening gehouden worden met de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam zelf inclusief onderhoudsstrook, maar eventueel ook met de beschermingszones. Dit is vooral belangrijk als er sprake is van meerdere perceel eigenaren.

Het aansluiten van nieuwe oppervlaktewaterlichamen op oppervlaktewaterlichamen categorie A mag het doelmatig onderhoud van de oppervlaktewaterlichamen categorie A niet hinderen. Doorgaande onderhoudsroutes mogen niet zomaar worden doorbroken.

Voor nieuw stedelijk gebied worden al in de ontwerpfase afspraken over het waarborgen van doelmatig onderhoud gemaakt. Deze worden vaak vastgelegd in een waterstructuurplan of waterhuishoudingsplan. Beide vormen van afspraken kunnen vervolgens in de legger worden bevestigd, zodat daarmee ook een adequate keurbescherming ontstaat. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden al in de ontwerpfase afspraken over het waarborgen van doelmatig onderhoud gemaakt. Voor zover deze betrekking hebben op onderhoudsplichten worden deze vastgelegd in de onderhoudslegger. Ook kan dat tot gevolg hebben dat de beperkingengebieden van oppervlaktewaterlichamen moeten worden aanpast, zodat daarmee ook een adequate bescherming door de regels van de waterschapsverordening ontstaat.

Het maatwerk houdt daarbij in dat zo weinig mogelijk onnodige gebruiksbependingen op andermans eigendom worden gelegd.

Wanneer bij een gemeente of projectontwikkelaar het voornemen bestaat om grond aan particulieren uit te geven tot aan of binnen het oppervlaktewaterlichaam dienen doelmatige onderhoudsmogelijkheden te zijn gewaarborgd.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

Zie algemene toetsingscriteria.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Algemeen

1. De aanvrager moet bij de aanvraag van een omgevingsvergunning aangeven op welke manier en op welke plek de eventuele nadelige effecten van de wijziging van het watersysteem vooraf zullen worden gecompenseerd.

Gebiedsspecifiek

2. Indien er gegraven wordt in een oppervlaktewaterlichaam in een stedelijk gebied, een poldergebied of een bergingsgebied, moet compenserende waterberging worden aangelegd binnen het betreffende peilgebied.
3. De demping dient te worden gecompenseerd door vooraf vervangend wateroppervlak (uitgedrukt in m²) te graven in hetzelfde peilgebied. Het te graven oppervlak is minimaal gelijk aan het te dempen oppervlak.

In uitzonderingsgevallen kan worden afgeweken van:

- a. de regel dat moet worden gecompenseerd in hetzelfde peilgebied. Hiervoor moet echter een goede motivering worden gegeven. Er geldt dan de volgende volgorde:
  - I. Compenseren in aangrenzend bovenstrooms peilgebied (met hoger peil);
  - II. Compenseren in aangrenzend benedenstrooms peilgebied (met lager peil);
  - III. Compenseren in hetzelfde bemalings-/stroomgebied.
- b. de regel dat moet worden gecompenseerd met open water. In de praktijk blijkt dat het niet altijd mogelijk is extra oppervlaktewater ruimtelijk in te passen. Alternatieve waterberging door

meervoudig ruimtegebruik in de vorm van ondergrondse waterberging zou dan uitkomst kunnen bieden. Ook hiervoor moet een goede motivering worden gegeven.

4. Nieuw aan te leggen oppervlaktewaterlichamen dienen zo mogelijk met natuurvriendelijke oevers te worden uitgevoerd.
5. Door het graven van nieuwe oppervlaktewaterlichamen mag geen directe verbinding ontstaan tussen verschillende peilgebieden.

Ecologische toestand

n.v.t.

Grondwatersituatie

6. Zie algemene toetsingscriteria.

Onderhoud

7. Als één zijde alleen voor handmatig onderhoud bereikbaar moet zijn, dan moet deze strook minimaal 1,00 meter breed zijn. Zijn beide zijden voor handmatig onderhoud bereikbaar dan geldt voor beide oevers een obstakelvrije zone van 0,5 meter vanaf de waterkant.
8. De doelmatige uitvoering van machinaal onderhoud mag niet belemmerd worden. Dit betekent dat de op grond van effectiviteit en efficiëntie ter plaatse gekozen werkwijze voor het rijdend of varend onderhoud ongewijzigd moet blijven.

Beleidsregel 3.2.2 Houden van dieren

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2:108 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder dieren worden verstaan alle gedomesticeerde dieren, dus zowel de grote huisdieren als varkens, paarden, rundvee en overige hoefdieren zoals schapen en de kleine huisdieren zoals kippen, ganzen en honden.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het in stand houden en beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud en inspecties van oppervlaktewaterlichamen uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

De aanwezigheid van dieren in en langs een oppervlaktewaterlichaam kan een nadelig effect hebben op de stabiliteit van de oever of het talud.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Dieren kunnen van invloed zijn op de doorstroming van een watergang, bijvoorbeeld doordat zij de oever vertrapten en daardoor het profiel van de watergang kleiner maken. Ook kan het voorkomen dat, bij afwezigheid van een veekerende afrastering of constructie, dieren in de watergang zelf terecht komen (met als gevolg onderkoeling, verdrinking, vermesting van het water etc.).

Ecologische toestand

Op natuurvriendelijke oevers kunnen dieren onder andere door vertrapping of vermesting ecologische schade toebrengen.

Grondwatersituatie

Het houden van dieren heeft geen effect op de grondwatersituatie.

Onderhoud

Als dieren in en langs een oppervlaktewaterlichaam gehouden worden, kan dat effect hebben op het onderhoud van de watergang.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

Zie algemene toetsingscriteria.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Zie algemene toetsingscriteria.

Ecologie of overige gebruiksfuncties

1. Het hebben of houden van dieren of het aanleggen van drinkplaatsen voor dieren is op natuurvriendelijke oevers niet toegestaan.

Grondwatersituatie

N.v.t.

Onderhoud

2. De doelmatige uitvoering van machinaal onderhoud mag niet belemmerd worden. Dit betekent dat de op grond van effectiviteit en efficiëntie gekozen werkwijze voor het rijdend of varend onderhoud ongewijzigd moet blijven.

Beleidsregel 3.2.3 Gemotoriseerd varen in een oppervlaktewaterlichaam

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2:110 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Gemotoriseerd varen is varen met een mechanisch aangedreven vaartuig.

Motivering

Algemeen

Doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van watergangen als onderdeel van het watersysteem. In dit geval gaat het erom dat de stabiliteit van de taluds wordt gewaarborgd, het doelmatig onderhoud niet wordt belemmerd en de gebruiksfunctie (inclusief de ecologische) niet wordt geschaad.

Stabiliteit

Het gemotoriseerd varen en de daarmee gepaard gaande gedragingen, kan van invloed zijn op de stabiliteit van het talud van het oppervlaktewaterlichaam, bijvoorbeeld bij het in- en uitstappen of de golfslag die bij het varen kan ontstaan. Het talud zou daardoor kunnen verzakken.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Het gemotoriseerd varen en de daarmee gepaard gaande gedragingen, bijvoorbeeld bij het in- en uitstappen of de golfslag die bij het varen kan ontstaan, kan als gevolg van verzakking van het talud van invloed zijn op de doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam.

Ecologische toestand

Naast dat rietkragen de oever beschermen tegen afkalving, zijn ze belangrijk voor flora en fauna. Omdat rietkragen en andere natuurlijke oevers kwetsbaar zijn, dienen bepaalde gedragsregels in acht te worden genomen.

Materiaal (brandstof, olie e.d.), afkomstig van het vaartuig, kan in het oppervlaktewaterlichaam terecht komen, wat weer van invloed kan zijn op de waterkwaliteit.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. Langs rietkragen en natuurlijke oevers dient rustig gevaren te worden.
2. Het is niet toegestaan af te meren in het riet of te ankeren in het riet of de natuurlijke oever.
3. Het is niet toegestaan hinderlijke golfslag te veroorzaken.
4. Het is niet toegestaan om bij in- en uitstappen schade toe te brengen aan het talud of de oeverbegroeiing.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Zie onder Stabiliteit.

Ecologische toestand

Zie onder Stabiliteit.

Grondwatersituatie

Het varen heeft geen gevolgen voor de grondwatersituatie.

Onderhoud

Zie Algemene toetsingscriteria.

Beleidsregel 3.2.4 Evenementen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.116 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder evenement verstaan een georganiseerde activiteit waaraan meerdere mensen deelnemen

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel bouwwerken (BR 3.2.6) en beleidsregel aanleg, verlengen, verbreden, dempen, taludaanpassingen etc. (BR 3.2.1) van toepassing.

Motivering

Stabiliteit

Het gebruiken van een het oppervlaktewaterlichaam als locatie voor een evenement kan gevolgen hebben voor de stabiliteit van de taluds.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Het evenement verzakking van het talud tot gevolg hebben welke van invloed kan zijn op de doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam.

Beheer

Daarnaast kan het evenement de bereikbaarheid en het voeren van onderhoud belemmeren.

Toetsingscriteria

Ontgravingen worden in principe niet toegestaan (zie de daarop van toepassing zijnde beleidsregel).

Beleidsregel 3.2.5 Peilwijzigingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.122 2.118 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Bij werken waarmee peilafwijkingen tot stand worden gebracht, kan worden gedacht aan het afdammen van wateren en het plaatsen van een stuw of pomp.

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen *kortdurende, lokale en bovenlokale peilafwijkingen*:

- *Kortdurende peilafwijkingen* zijn peilafwijkingen in het kader van het operationele peilbeheer door het waterschap zelf, dan wel op verzoek van derden. Voorbeelden hiervan zijn: het verhogen van het peil in verband met onderhoud met een maaiboot, het spoelen van wateren, het verlagen van het peil ten behoeve van het vangen van muskusratten, plaatsen van beschoeiingen, etc. Op grond van artikel 3.10 van de ~~keur~~ 1.11 van de waterschapsverordening geldt een vrijstelling van de vergunningplicht voor handelingen die plaats hebben door of in opdracht van het waterschap in de uitvoering van zijn taak.
- *Lokale peilafwijkingen* hebben meestal betrekking op een lokaal, particulier belang. Te denken valt hierbij aan onderbemalingen ten behoeve van een specifieke agrarische functie. Bijvoorbeeld door het afdammen van watergangen en het plaatsen van een pomp. Deze afwijkingen worden altijd gereguleerd door middel van een ~~waterveding~~ omgevingsvergunning op grond van de ~~keur~~ waterschapsverordening.
- *Bovenlokale peilafwijkingen* zijn peilafwijkingen ten behoeve van een algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn peilafwijkingen als gevolg van een bestemmingsplanwijziging van landelijk naar stedelijk gebied, (her)inrichting van (natte) natuurgebieden, het verplaatsen van stuwen, waardoor de grenzen van de peilvakken wijzigen, etc. Naast een ~~waterveding~~ omgevingsvergunning kan hiervoor ook een (partiële) herziening van het peilbesluit of peilenplan noodzakelijk zijn. Het gaat hierbij om gebieden waar het peil lager of hoger wordt gehouden dan het peil volgens het peilbesluit. Dit gebeurt door middel van een pomp of stuw. De reden om een onderbemaling in te stellen in het landelijk gebied, is meestal om het land in de lagere delen van de polder geschikt te maken voor hetzelfde gebruik als in de hogere delen door de drooglegging te vergroten. Een verhoging in landelijk gebied gebeurt om natuurwaarden, archeologische of cultuurhistorische waarden te beschermen. In het stedelijk gebied wordt het peil meestal gewijzigd om het gebied geschikt te maken voor het gebruik als stedelijk gebied of om de funderingen van bebouwing te beschermen.

Wetgeving, samenloop en raakvlakken

Het waterschap is verantwoordelijk voor het peilbeheer. De waterstand, en daarmee de drooglegging in gebieden, wordt in peilbesluiten of peilenplannen vastgelegd. Door het peilbesluit wordt het waterschap verplicht maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat de waterstand niet hoger of lager wordt dan de vastgestelde peilen. Op grond van de provinciale omgevingsverordening dient het waterschap peilbesluiten vast te stellen voor de oppervlaktewaterlichamen in de gebieden die zijn aangegeven op de bij de verordening behorende kaart. Indien de gevraagde peilafwijkingen een zodanige omvang hebben dat een wijziging van het peilbesluit nodig is, zal een wijziging van dat peilbesluit in (openbare) procedure worden gebracht.

In artikel 1.15 van de waterschapsverordening is bepaald dat ingeval van grote schaarste of overvloed aan water, opmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheden dreigen te ontstaan, het bestuur zo nodig in afwijking van verleende omgevingsvergunningen of geldende peilbesluiten, kan verbieden (...) water af te voeren naar, te lozen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Naast de in deze beleidsregel opgenomen specifieke toetsingscriteria, gelden – indien van toepassing en voor dat aspect geen specifieke toetsingscriteria zijn geformuleerd – de algemene toetsingscriteria.

Er is een relatie met het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam. Voor deze activiteit, voor zover niet vallend onder de Algemene regel onttrekken van water aan oppervlaktewaterlichaam A, B en C, geldt een afzonderlijke beleidsregel (BR 3.2.15).

Samenloop

Omdat peilafwijkingen veelal tot stand worden gebracht door middel van een werk is, in aanvulling op deze beleidsregel, mogelijk ook de beleidsregel bouwwerken (BR 3.2.6) van toepassing.

Motivering

Algemeen

De wijziging van het waterpeil kan onder meer het volgende beogen:

1. bescherming van een bestaand onroerend goed;
2. optimalisatie van de drooglegging voor agrarisch grondgebruik in gebieden met de functie landbouw;
3. optimalisatie van de drooglegging voor natuur(ontwikkeling) in reservaat- of natuurontwikkelingsgebied.
4. optimalisatie van de drooglegging in stedelijk gebied of bebouwing in landelijk gebied.

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het waterhuishoudkundige systeem. In het geval van voorzieningen die peilafwijkingen tot gevolg hebben, wordt het waterpeil en dus ook het watersysteem beïnvloed. Zo kan er een versnippering van het waterbeheer optreden, evenals een vermindering van het bergend vermogen. Voorkomen moet worden dat het watersysteem dusdanig negatief wordt beïnvloed dat het niet meer optimaal functioneert of dat de vastgelegde gebruiksfunctie (inclusief de ecologische) wordt geschaad.

Stabiliteit

Zie algemene toetsingscriteria.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Peilafwijkingen zijn in het algemeen ongewenst. Als een peilafwijking wordt toegestaan, zal in vrijwel alle gevallen maatwerk moeten worden geleverd, waarbij alle relevante belangen worden afgewogen. Het waterschap verleent alleen een **waterveding** **omgevingsvergunning** als uit de toets van de aanvraag blijkt dat de peilwijziging géén negatieve consequenties zal hebben voor de omgeving of als deze consequenties met voorschriften voldoende zijn op te vangen.

De gevolgen ten aanzien van afwenteling van wateroverlast en beperking van bergingscapaciteit moeten volledig te ondervangen zijn door het stellen van voorschriften.

Ecologische toestand

Zie algemene toetsingscriteria.

Grondwatersituatie

Peilafwijkingen kunnen verdroging of vernatting tot gevolg hebben.

Onderhoud

Zie algemene toetsingscriteria.

Constructieve eisen

Aan het werk zullen voorwaarden worden verbonden om de invloed op de omgeving beperkt te houden.

Toetsingscriteria

Ontgravingen worden in principe niet toegestaan (zie de daarop van toepassing zijnde BR).

Algemeen

1. Peilafwijkingen mogen geen ontoelaatbare gevolgen hebben voor:
  - a. het watersysteem, in die zin dat er versnippering optreedt waardoor de onderlinge samenhang van het systeem minder goed te beheren is (waterkwaliteit, waterkwantiteit);
  - b. de bergingscapaciteit van het watersysteem en ten gevolge daarvan voor het ontstaan van wateroverlast;
  - c. de doorspoelmogelijkheden van het watersysteem ten behoeve van de waterkwaliteit;
  - d. de vastgelegde gebruiksfunctie van het gebied waar de peilafwijking op van toepassing is, dan wel het aangrenzende gebied;
  - e. schade aan gebouwen, infrastructuur en doelstellingen van specifieke waterhuishoudkundige functies;
  - f. toename van (ongelijkmatige) bodemdaling in het veenweidegebied;
  - g. landschappelijke-, natuur- en cultuurhistorische waarden.
2. Bij de aanvraag om **waterveding** **omgevingsvergunning** moet het aangevraagde waterpeil onderbouwd worden op basis van maaiveldhoogte, grondgebruik, bodemsoort en de gewenste drooglegging en ontwateringsdiepte voor het perceel.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

3. De drooglegging in de onderbemaling mag niet groter zijn dan de gemiddelde drooglegging in het peilvak waarvan de beoogde onderbemaling deel uitmaakt.
4. Het verschil tussen maaiveld en waterpeil in een onderbemaling in veengebied mag niet groter worden dan 0,60 meter.
5. De totale oppervlakte aan onderbemalingen mag niet groter zijn dan 10% van een peilvak.
6. Het debiet van de bemalingsinstallatie voor de onderbemaling mag in verhouding niet groter zijn dan de bemalingsinstallatie van het waterschap en/of de afvoercapaciteit van het ontvangende watersysteem zoals aangegeven op de in deze beleidsregels opgenomen afvoernormenkaart.
7. Bij een peilverhoging moet binnen het gebied van de peilafwijking berging worden gewaarborgd. Hiervoor moet de voorziening (stuw) die de peilafwijking veroorzaakt worden voorzien van een overstort met een overstorthoogte gelijk aan het zomerpeil vermeerderd met 0,25 meter.

Ecologische toestand

8. De onderbemaling mag geen negatieve effecten hebben op de grondwatersituatie van aanpalende natuurgebieden.

Grondwatersituatie

Zie algemene toetsingscriteria.

Onderhoud

Zie algemene toetsingscriteria.

Beleidsregel 3.2.6 Erfafscheidingen, terrassen, wegmeubilair, uitstroomvoorzieningen, vistuigen, vaartuigen en vloten, overige bouwwerken en voorwerpen en vaste stoffen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op de artikelen 2.122, 2.151, 2.153, 2.159, 2.174, 2.181, 2.183 en 2.187 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder een bouwwerk wordt verstaan een door menselijk toedoen ontstane of te maken constructie van enige omvang met toebehoren welke met de bodem is verankerd. Dit betreffen (semi) permanente bouwwerken. Verbouw of herbouw van een bestaand bouwwerk buiten het bestaande bouwwerk wordt beschouwd als nieuw gebruik.

Voor de term voorwerp bestaat geen eenduidige omschrijving. Voorwerpen zijn zeer verschillend van aard en worden om zeer verschillende redenen geplaatst. Onder objecten kunnen bijvoorbeeld toestellen, wegmeubilair, vistuigen en vaartuigen.

Onder een erfafscheiding wordt verstaan een afbakening van een erf of perceel van een ernaast gelegen erf of perceel. Deze kunnen bestaan uit een:

- a. afrastering: in de grond geplaatste palen met een onderlinge afstand van minimaal 3 meter met daartussen prikkeldraad, staaldraad of schrikdraad;
- b. hek: in de grond geplaatste palen met daartussen een frame van spijlen of gaas;
- c. schutting: in de grond geplaatste palen met daartussen een gesloten scherm van hout, beton of andersoortige materialen.

Onder wegmeubilair wordt verstaan alle voor het wegbeheer noodzakelijke voorwerpen.

Onder uitstroomvoorzieningen wordt verstaan een constructie om water in een oppervlaktewaterlichaam te laten stromen.

Vaste stoffen zijn substanties die geen bouwwerk of voorwerp zijn, zoals grond, stenen, mest, maaisel en ander tuinafval.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel aanleg, verlengen, verbreden, dempen, taludaanpassingen etc. (BR 3.2.1) van toepassing.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het in stand houden en beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud en inspecties van oppervlaktewaterlichamen uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

Een bouwwerk kan een vrij zware constructie zijn. Voorkomen moet worden dat het profiel van een oppervlaktewaterlichaam wordt aangetast door het plaatsen van het werk. Daarnaast moet het profiel van de watergang geschikt zijn voor de aanwezigheid van het bouwwerk. Het mag geen nadelige invloed hebben op de waterhuishouding.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Sommige bouwwerken bevinden zich vanuit hun functie in het natte profiel van een oppervlaktewaterlichaam. Voor deze bouwwerken (bruggen, stuwen, oevervoorzieningen, etc.) zijn afzonderlijk beleidsregels opgesteld. Daarnaast komt het in stedelijk gebied veel voor dat daar waar tuinen aan water grenzen, ter vergroting van het woongenot, bouwwerken in en vlak bij het oppervlaktewaterlichaam worden geplaatst.

Ecologische toestand

Een bouwwerk kan van invloed zijn op de waterkwaliteit door bijvoorbeeld beschaduwning van het oppervlaktewaterlichaam. Aangezien bouwwerken sterk verschillend kunnen zijn, zal iedere aanvraag hierop apart getoetst worden.

Grondwatersituatie

Het aanleggen of behouden van bouwwerken in oppervlaktewaterlichamen kan wanneer dit tot (gedeeltelijke) demping van het oppervlaktewaterlichaam leidt, gevolgen hebben voor de grondwatersituatie.

Onderhoud

Langs oppervlaktewaterlichamen categorie A kan aan één zijde of aan beide zijden een onderhoudsstrook liggen. Deze onderhoudsstroken hebben tot doel dat doelmatig onderhoud met groot materieel door het waterschap kan worden uitgevoerd. Het plaatsen van een voorwerp of bouwwerk binnen deze onderhoudsstrook kan dan ook tot gevolg hebben dat het onderhoud vanaf de betreffende zijde van het water wordt belemmerd. De vraag of doelmatig onderhoud kan worden uitgevoerd is daarom bepalend voor het al dan niet verlenen van een **watervedunning** **omgevingsvergunning**.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. De stabiliteit van de oever mag door het plaatsen van een bouwwerk niet verminderd worden. Bouwwerken dienen dan ook zodanig te worden gefundeerd dat deze geen invloed uitoefenen op de bodem en de taluds van het oppervlaktewaterlichaam.
2. Ter plaatse van een uitstroomvoorziening moet het talud en zo nodig de bodem en het tegenover gelegen talud tegen instabiliteit, afkalving en erosie worden beschermd.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Zie algemene toetsingscriteria

Ecologische toestand

Zie algemene toetsingscriteria

Grondwatersituatie

Zie algemene toetsingscriteria

Onderhoud

3. Als bouwwerken worden aangebracht die het voor het onderhoud benodigde gebruik van de strook niet belemmeren, kan een **watervedunning** **omgevingsvergunning** verleend worden tot de insteek of indien de insteek niet herkenbaar is in het veld, tot het snijpunt waterspiegel/talud. Te denken valt aan (sier)bestrating e.d.. In de vergunning kan wel het voorschrift worden opgenomen dat dit bouwwerk bij vervanging van de beschoeiing op eerste aanzegging dient te worden verwijderd.
4. Indien het bouwwerk een uitstroomvoorziening betreft, dient deze verzonken in het talud te worden aangebracht.

Beleidsregel 3.2.7 Beplanting

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.127 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder beplanting verstaan bomen, heesters, struiken en lage beplanting, met uitzondering van gras.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud en inspecties van oppervlaktewaterlichamen uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om beplanting op of nabij een waterkering aan te brengen dan wel te verwijderen. Beplanting heeft een hoge belevingswaarde, maar is direct nabij een oppervlaktewaterlichaam veelal ongewenst. Niet zozeer de solitaire beplanting of rijbeplanting geeft ongewenste effecten, maar veel aaneengesloten beplanting, vaak hoog opgaand, geeft problemen met het oog op bereikbaarheid met onderhoudsmaterieel. Daarnaast veroorzaakt deze beplanting overlast als gevolg van schaduw op het oppervlaktewater en bladval.

Stabiliteit

Bij het aanbrengen van beplanting moet rekening worden gehouden met de stabiliteit van het talud en de oevers. Het profiel van het oppervlaktewaterlichaam moet hiervoor geschikt zijn. Door met name grotere bomen en struiken kan het talud afschuiven door omwaaien, waardoor het oppervlaktewaterlichaam wordt versperd. Er worden daarom eisen gesteld aan de plaatsing van de beplanting ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam en ten opzichte van elkaar.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Sommige beplanting bevindt zich door zijn aard of functie in het natte profiel van een oppervlaktewaterlichaam of bevindt zich binnen stedelijk gebied aansluitend op openbaar groen of tuinen in en langs het oppervlaktewaterlichaam met beschermingszone. Deze beplanting beïnvloedt de doorstroming en de berging nadelig. De afweging is dat een benodigd doorstromingsprofiel zoals vastgelegd in de legger, vrij dient te blijven. Overigens kan beplanting een functie hebben ten aanzien van oeverbescherming.

Ecologische toestand

Bepanting kan van invloed zijn op de waterkwaliteit door schaduwwerking op en te veel directe bladval in het oppervlaktewaterlichaam. De uitgangspunten die gelden met betrekking tot het onderhoud kunnen hier worden herhaald. Overigens kan het uit ecologisch oogpunt juist ook gewenst zijn dat beplanting langs een oppervlaktewaterlichaam wordt aangebracht, bijvoorbeeld juist vanwege de beschaduwing.

Grondwatersituatie

Het aanleggen en behouden van beplanting heeft geen effect op de grondwatersituatie.

Onderhoud

Doelmatig onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam mag niet worden belemmerd. Als dit vanaf de kant wordt gedaan dient een strook langs het oppervlaktewaterlichaam vrijgehouden te worden. Als het onderhoud vanaf het water wordt uitgevoerd, dient voldoende doorvaartbreedte vrij te blijven.

Toetsingscriteria

Algemeen

Zie de algemene toetsingscriteria.

Stabiliteit

1. Vanwege de grote kans op instabiliteit van het talud door het aanbrengen van beplanting nabij de insteek van het oppervlaktewaterlichaam, zal een aanvraag voor het aanbrengen van beplanting binnen 2,00 m uit de insteek worden afgewezen, tenzij de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam dit toelaten.
2. Wanneer bestaande beplanting een geheel vormt met het talud, dusdanig dat verwijderen van de beplanting zal leiden tot instabiliteit van het talud, wordt een aanvraag voor het verwijderen van beplanting afgewezen.
3. Solitaire bomen dienen 2,00 m uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam te worden aangebracht, mits de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam dit toelaten. De hart-op-hartafstand van de stam

van de bomen dient minimaal 12 meter te bedragen, zodat onderhoud en specieberging mogelijk blijven.

4. Plaatselijke omstandigheden kunnen ertoe leiden dat grotere, dan wel kleinere afstanden dan die hiervoor zijn aangegeven, worden voorgeschreven.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

5. De beplanting dient buiten het doorstromingsprofiel te worden aangebracht.

Ecologische toestand

6. Vanuit ecologisch oogpunt dient de afstand van de beplanting tot het oppervlaktewaterlichaam zodanig te zijn, ook in relatie tot de hoogte, dat schaduw en bladval beperkt blijven.
7. In bijzondere gevallen kan schaduwwerking juist wenselijk zijn.

Grondwatersituatie

Zie algemene toetsingscriteria

Onderhoud

8. Incidentele beplanting als bosschages en dergelijke, wordt op de onderhoudstrook toegelaten mits deze het doelmatig machinaal onderhoud niet belemmeren. Parallel aan het water mag zo'n bosschage daarom niet langer dan 3,00 m zijn.
9. Plaatselijke omstandigheden kunnen ertoe leiden dat een grotere, dan wel kleinere afstanden dan die hiervoor zijn aangegeven, worden voorgeschreven

Beleidsregel 3.2.8 Bruggen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.131 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder brug verstaan een bouwwerk over een oppervlaktewaterlichaam dat bedoeld is voor de doorgang van een perceel aan de ene kant van het oppervlaktewaterlichaam naar een perceel aan de andere kant van het oppervlaktewaterlichaam.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel aanleg, verlengen, verbreden, dempen, taludaanpassingen etc. (BR 3.2.1) van toepassing.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

Bij het plaatsen van bruggen dienen de vorm, afmetingen en constructie van het oppervlaktewaterlichaam te worden behouden, zowel bij aanleg als daarna (zoals bij het uitvoeren van onderhoud aan de brug).

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Als bruggen worden geplaatst zonder ondersteunende pijlers in het natte profiel van het oppervlaktewaterlichaam heeft de brug vrijwel geen effect op de doorstroming van de watergang. Bij lange bruggen worden vaak wel pijlers gebruikt. Daardoor kan de doorstroming worden beïnvloed, bijvoorbeeld door ophoping van vuil.

Ecologische toestand

Het materiaal waaruit de brug bestaat kan van invloed zijn op de waterkwaliteit. Er kunnen daarom eisen worden gesteld aan het gebruikte materiaal. Ook dient rekening te worden gehouden met faunapassage.

Grondwatersituatie

Het hebben van een brug heeft geen effect op de grondwatersituatie.

Onderhoud

Bij een brug over een oppervlaktewaterlichaam categorie A is het belangrijk dat de brug het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam niet belemmert. Er worden daarom eisen gesteld aan de hoogte van de brug ten opzichte van het maximumpeil en de afstand tussen de eventuele pijlers. Daarnaast is het ook belangrijk hoever de brug afligt van een ander (kunst)werk. Wanneer een brug bijvoorbeeld te dicht op een andere brug of een dam met duiker is geplaatst zou dat kunnen betekenen dat doelmatig onderhoud met behulp van machines moeilijk wordt of zelfs niet meer mogelijk is.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. De beschoeiing mag niet worden beschadigd. Ook moet schade aan de bodem voorkomen worden.
2. Indien hogere stroomsnelheden worden veroorzaakt door de aanleg van bruggen moeten voorzieningen worden aangelegd om onder andere schade aan de taluds te voorkomen.
3. De oevers (met name onder de brug waar nauwelijks plantengroei is) moeten afdoende beschermd zijn.
4. De taluds onder de brug en aan weerszijden tot 2,00 meter naast de brug moeten verhard worden afgewerkt.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

5. De aanleg van de brug mag het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam niet aantasten.
6. Een **watervedunning** omgevingsvergunning wordt in beginsel alleen verleend als aangetoond wordt dat de brug nodig is om op een efficiënte manier van het ene perceel op het andere te komen, dus dienstdoet als overgang. Waar dat mogelijk is moeten bestaande overgangen worden benut.
7. Per perceel wordt maximaal 1 brug toegestaan. Bij percelen die over een afstand van meer dan 250 meter grenzen aan een oppervlaktewaterlichaam kunnen 2 of meer bruggen worden toegestaan. De minimale afstand tussen de bruggen moeten dan wel 250 meter bedragen.
8. Bij vergunningaanvragen voor bruggen speelt de gevoeligheid van het bovenstroomse of aangrenzende gebied voor wateroverlast een grote rol. Dit dient bij de vergunningverlening te worden meegewogen.
9. Voor oppervlaktewaterlichamen met een bovenbreedte 8 meter geldt dat bruggen met pijlers niet zijn toegestaan.
10. Het in de **watervedunning** omgevingsvergunning voor te schijven aantal pijlers en de onderlinge afstand, is afhankelijk van de vorm, breedte en functie (berging en/of afvoer) van het oppervlaktewaterlichaam.
11. In principe worden er geen pijlers in het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam toegestaan.
12. Aan de brug, de landhoofden en eventuele pijlers kunnen technische voorwaarden worden verbonden ter waarborging van een goede staat van onderhoud van het water en ten aanzien van de toegestane verkeersklasse van de brug. Zo moeten de pijlers rond van vorm zijn om onnodige stuwings te voorkomen.
13. De hoogte van de brug ten opzichte van de bodem is afhankelijk van de maatgevende afvoer van het oppervlaktewaterlichaam. Met behulp van de maatgevende afvoer en het profiel van het oppervlaktewaterlichaam kan de minimale afmeting worden berekend. De onderkant van de brugconstructie dient minimaal 0,5 meter boven de hoogwaterlijn te liggen zodat er tijdens hoogwater geen drijfvuil kan verzamelen bij de brug. Voor een oppervlaktewaterlichaam welke varend wordt onderhouden is criterium 16 van deze beleidsregel tevens van toepassing.
14. Door het verlenen van een **watervedunning** omgevingsvergunning voor het plaatsen van een brug mogen niet alle reserves gebruikt worden. Met andere woorden: de eerste aanvrager mag niet beperkend worden voor de andere aanvrager. Het belang van het betreffende oppervlaktewaterlichaam voor de waterhuishouding wordt ook meegewogen.

Ecologische functie/ andere functies

15. De bruggen in oppervlaktewaterlichamen met een natuurfunctie dienen geschikt te worden gemaakt voor het migreren van fauna. Bijvoorbeeld door de afmetingen van de brug hierop aan te passen of looprichels aan te brengen.
16. De brug mag het eventuele gebruik van het oppervlaktewaterlichaam als vaarwater niet belemmeren. Dit betekent dat een minimale doorvaarthoogte aan de watervedunning omgevingsvergunning kan worden verbonden. Tevens kunnen aanvullende voorschriften ten aanzien van de afwatering van het wegdek worden opgenomen

Grondwatersituatie

Zie algemene toetsingscriteria

Onderhoud

17. Wordt het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam met de maaiboot onderhouden, dan dient de minimale doorvaarthoogte 1,25 meter te zijn. De doorvaartbreedte dient in dit geval minimaal 2,50 meter te zijn.
18. De aanleg en aanwezigheid van de brug mag het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam niet belemmeren. Dit betekent dat de brug minimaal 10 meter van een ander werk in het oppervlaktewaterlichaam geplaatst moet worden.

Beleidsregel 3.2.9 Dammen met duiker

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.139 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder een dam met duiker wordt verstaan een werk over en in een oppervlaktewaterlichaam, dat bedoeld is voor de verbinding van een perceel aan de ene kant van het oppervlaktewaterlichaam naar een perceel aan de andere kant van het oppervlaktewaterlichaam. In de dam bevindt zich een duiker bestaande uit een kokervormige constructie die bedoeld is om oppervlaktewaterlichamen met elkaar te verbinden.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel aanleg, verlengen, verbreden, dempen, taludaanpassingen etc. (BR 3.2.1) van toepassing.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

Bij het aanleggen van een dam met duiker dienen de vorm, afmetingen en constructie van het oppervlaktewaterlichaam te worden behouden, zowel bij aanleg als daarna (zoals bij het uitvoeren van onderhoud aan de dam met duiker).

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Bij het plaatsen van een dam met duiker treedt een vernauwing op van het oppervlaktewaterlichaam, waardoor de doorstroming van het water vermindert. Afhankelijk van de lengte van de dam en de diameter van de duiker treedt opstuwning en verlies aan berging op. Deze negatieve effecten moeten beperkt worden. Voor perceelontsluiting wordt de lengte van de dam met duiker beperkt. Afhankelijk van de functie en de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam (categorieën) worden er minimale afmetingen gesteld aan dam met duiker; hierbij speelt de lengte van de duiker en de kans op verstopping ook een rol.

Ecologische toestand

Het materiaal waaruit de dam met duiker bestaat kan van invloed zijn op de waterkwaliteit. Er kunnen daarom eisen worden gesteld aan het gebruikte materiaal en aan de afwerking van de taluds. Daarnaast kan de duiker ook invloed hebben op de ecologische functie van het oppervlaktewaterlichaam. Dit gebeurt met name bij lange duikers en duikers in oppervlaktewaterlichamen met een natuurfunctie.

Grondwatersituatie

Het leggen van een dam met duiker kan effect hebben op de grondwatersituatie doordat het drainerend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam beperkt wordt.

Onderhoud

De locatie van een dam met duiker in een oppervlaktewaterlichaam categorie A is van belang voor het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam. Om goed onderhoud te kunnen uitvoeren is het van belang dat het oppervlaktewaterlichaam goed bereikbaar is voor (machinaal) onderhoud. De dam met duiker mag daarom niet te dicht bij andere (kunst)werken worden aangelegd.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. Indien door de aanleg van de dam met duiker, hogere stroomsnelheden worden veroorzaakt dan 0,70 meter per seconde in de duiker, moeten in- en uitstroomvoorzieningen worden aangelegd om onder andere schade aan de taluds en bodem te voorkomen.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

2. In principe wordt alleen vergunning verleend voor een dam met duiker ten behoeve van perceelontsluiting.
3. Voor duikers ten behoeve van een functie anders dan perceelontsluiting (bijvoorbeeld parkeren of tuin) wordt alleen in specifieke gevallen vergunning verleend. Bijvoorbeeld wanneer de perceelontsluiting essentieel is in het kader van de bedrijfsvoering.
4. **Watervergunningen** **Omgevingsvergunningen** voor het plaatsen van dammen met duikers in oppervlaktewaterlichamen categorie A die gebruikt worden als ontsluiting van percelen, kunnen alleen worden verleend als die percelen niet op een andere manier ontsloten zijn of kunnen worden ontsloten. In principe wordt maximaal één duiker per perceelzijde toegestaan,
  - tenzij de aanvraag ziet op de aanleg van een op grond van bedrijfshygiënische redenen wettelijk verplichte tweede in- en uitrit, waarbij de minimale afstand tussen de dammen 10 meter bedraagt;
  - tenzij er sprake is van een ander bijzonder geval waarbij het wenselijk is dat meer duikers

worden toegestaan (bijv. bij percelen die over een lengte van meer dan 250 meter grenzen aan een watergang).

5. De dam met duiker mag een maximale opstuwing veroorzaken van 5 millimeter bij maatgevende afvoer van 1,5 liter per seconde per hectare. Bij vergunningaanvragen voor duikers speelt de gevoeligheid van het bovenstroomse of aangrenzende gebied voor wateroverlast een grote rol. Dit dient bij de vergunningverlening te worden meegewogen. Overigens mogen door het verlenen van een **watervergunning** **omgevingsvergunning** voor het plaatsen van een dam met duiker niet alle reserves gebruikt worden. Met andere woorden: de eerste aanvrager mag niet beperkend worden voor de andere aanvrager. Het belang van de betreffende watergang voor de waterhuishouding wordt ook meegewogen.
6. Wanneer een langere duiker gevraagd wordt dan de maximaal toegestane (standaard) lengte moet dit gemotiveerd worden en is aanleg daarvan alleen mogelijk als het verlies aan bergend vermogen door de extra lengte gecompenseerd wordt.

Ecologische toestand

7. Duikers in watergangen met een natuurfunctie mogen geen belemmering betekenen voor de aanwezige of nog te ontwikkelen ecologische waarden. Dit betekent dat ligging, diepte, diameter van de duiker waarvoor vergunning wordt aangevraagd, daarop moeten worden afgestemd. Indien e.e.a. niet verenigbaar is met de natuurfunctie, zal de vergunning worden geweigerd.
8. Bij de aanvulling ten behoeve van de aanleg van de dam met duiker dienen materialen te worden toegepast, die geen nadelig effect hebben op de waterkwaliteit en de leefomgeving.

Grondwatersituatie

Door aanleg van duikers kan het drainerend vermogen van een oppervlaktewaterlichaam verminderen.

Onderhoud

9. De duiker dient in principe een vrije doorstroomhoogte in de duiker te hebben van minimaal 0,20 meter bij oppervlaktewaterlichamen categorie A boven het hoogst vastgestelde peil.
10. Wordt het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam met de maaiboot onderhouden, dan dient de duiker als vaarduiker te worden uitgevoerd; de minimale doorvaarthoogte van de vaarduiker dient 1,25 meter boven het hoogst vastgestelde peil te zijn. De doorvaartbreedte dient minimaal 2,5 meter te zijn.
11. De aanleg en aanwezigheid van de dam met duiker mag het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam niet belemmeren. Dit betekent dat de dam met duiker niet binnen een afstand van 10 meter op een ander werk geplaatst mag worden. In oppervlaktewaterlichamen A zijn dubbele duikers (twee duikers naast elkaar) niet toegestaan. Bij lange duikers dient om de 30 meter een inspectieput te worden aangebracht. Een uitzondering hierop zijn de zogenaamde vaarduikers in oppervlaktewaterlichamen die varend worden onderhouden.
12. Duikers met een bocht of een knik dienen ter hoogte van de bocht cq knik eveneens een inspectieput te hebben.

Constructieve eisen

13. Zowel in landelijk als in stedelijk gebied, geldt dat de minimale doorsnede van een duiker in een oppervlaktewaterlichaam 0,50 meter bedraagt.

14. Voor de lengte van de duiker in een dam wordt voor particuliere perceelontsluitingen standaard uitgegaan van maximaal 10 meter, voor bedrijfsmatig gebruik standaard van maximaal 25 meter.

Beleidsregel 3.2.10 Steigers, vlonders en overhangende bouwwerken

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.146 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder een steiger wordt verstaan een constructie die gedeeltelijk over een oppervlaktewaterlichaam is geplaatst en is verankerd in achterliggende perceel, waarover gelopen kan worden.

Onder een vlonder wordt verstaan een losse houten vloer op het maaiveld grenzend aan het oppervlaktewaterlichaam waarover gelopen kan worden, met inbegrip van visstoepen.

Onder een overhangend bouwwerk wordt verstaan een bouwwerk dat al dan niet gedeeltelijk over het oppervlaktewaterlichaam of het talud is geplaatst waarover gelopen kan worden.

Samenloop

In aanvulling op deze beleidsregel, is mogelijk ook de beleidsregel aanleg, verlengen, verbreden, dempen, taludaanpassingen etc. (BR 3.2.1) van toepassing.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. In het geval van steigers, vlonders en overhangende bouwwerken gaat het er vooral om dat de doorstroming niet wordt belemmerd, de waterberging in stand wordt gehouden en de stabiliteit van de taluds wordt gewaarborgd. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden. De toegepaste materialen mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de waterkwaliteit.

Stabiliteit

Een steiger, vlonder of overhangend werk kan belemmerend werken op de groei van taludbeschermende beplanting (schaduw). Een oeverbescherming is dan noodzakelijk.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Indien een steiger ondersteund wordt door palen die in het water zijn geplaatst of indien de steiger tot op de waterlijn wordt aangebracht kan dit tot stremming en of opstuwing leiden. Ook spelen de inrichting en peilfluctuaties van het oppervlaktewaterlichaam een rol.

Ecologische toestand

De toe te passen materialen mogen geen negatieve gevolgen hebben voor de waterkwaliteit.

Grondwatersituatie

Het aanleggen en hebben van een steiger, een vlonder of een overhangend werk heeft geen gevolgen voor de grondwatersituatie.

Onderhoud

De doelmatige uitvoering van machinaal onderhoud mag niet belemmerd worden. Dit betekent dat de op grond van effectiviteit en efficiëntie gekozen werkwijze voor rijdend of varend onderhoud ongewijzigd moet blijven.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. De steiger, vlonder of overhangend bouwwerk mag niet rusten op beschoeiingen, schanskorven en andere oeververdedigingswerken, tenzij deze onderdeel zijn van het werk.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Zie algemene toetsingscriteria.

Ecologische functie

2. Waar natuurvriendelijke oevers aanwezig zijn worden steigers in principe niet toegestaan.

Grondwatersituatie

Steigers, vlonders of overhangende bouwwerken hebben geen effect op de grondwatersituatie.

Onderhoud

3. Wanneer een steiger, vlonder of overhangend bouwwerk tegenover een reeds aanwezige steiger, vlonder of overhangend bouwwerk wordt aangebracht, moet een minimale doorvaartbreedte van 3,50 meter in acht worden genomen.
4. Steigers, vlonders en overhangende bouwwerken mogen het buitengewoon onderhoud, waarbij het oppervlaktewaterlichaam bijvoorbeeld gebaggerd dient te worden of de beschoeiing dient te worden vervangen, niet belemmeren.
5. Steigers, vlonders en overhangende bouwwerken moeten door de eigenaar verwijderd kunnen worden en daarom demontabel zijn.

Constructieve eisen

6. De hoogte van de onderzijde van de steiger moet minimaal 0,20 meter boven het normale ter plaatse aanwezige peil liggen.
7. De steiger mag alleen in de lengterichting van de taluds/oevers van het oppervlaktewaterlichaam worden geplaatst.
8. De maximale afmetingen van de steiger wordt aan de hand van de volgende tabel bepaald.

Breedte oppervlaktewaterlichaam (gemeten op de waterlijn)	Maximale breedte steiger (gemeten vanaf de insteek, haaks op de oeverlijn)	Maximale lengte steiger (gemeten langs de oeverlijn)
Smaller dan 5 meter	Niet toegestaan	Niet toegestaan
Tussen 5 en 15 meter	Maximaal 10% van de breedte van het oppervlaktewaterlichaam	Maximaal de lengte van het perceel

➤ 15 meter	Maximaal 1,5 meter	Maximaal de lengte van het perceel
------------	--------------------	------------------------------------

9. De maximale afmetingen van een drijvende vlonder wordt aan de hand van de volgende tabel bepaald:

Breedte oppervlaktewaterlichaam (gemeten op de waterlijn)	Maximale breedte drijvende vlonder (gemeten vanaf de insteek, haaks op de oeverlijn)	Maximale lengte drijvende vlonder (gemeten langs de oeverlijn)
Smaller dan 10 meter	Niet toegestaan	Niet toegestaan
➤ 10 meter	Maximaal 15% van de breedte van het oppervlaktewaterlichaam	Maximaal de lengte van het perceel

Beleidsregel 3.2.11 Oeverbeschermende voorzieningen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op de artikelen 2.165 en 2.172 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Een oeverbeschermende voorziening wordt als een bouwwerk beschouwd. Als voorbeeld kunnen worden genoemd de beschoeiing en de damwand.

Er is sprake van een beschoeiing als er materiaal is aangebracht langs de oeverlijn om ofwel de oever tegen afkalving te beschermen, dan wel te voorkomen dat door afkalving of afschuiving van de oever de doorstroming, of waterbeheersing belemmerd wordt. Ondergedoken beschoeiingen vallen onder het begrip beschoeiingen.

Onder het plaatsen van een damwand wordt verstaan een grondkerende constructie om afkalving en instorting van de oever te voorkomen. Deze constructie kan bestaan uit het aanbrengen van een kade, een aanlegplaats voor boten en een op een damwand gelijkende constructie. Veelal worden deze constructies aangelegd om de gebruiksmogelijkheden van het aangrenzende perceel te verbeteren of te vergroten. Zodra een beschoeiing hoger is dan 0,3 meter boven het maximumpeil, wordt deze beschouwd als een damwand.

Bij het plaatsen van een damwand komt de insteek op een andere plaats te liggen, namelijk op de kop van de damwand. Dit is van belang, omdat hierdoor de begrenzing van het werkingsgebied kan veranderen.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

Een oeverbeschermende voorziening in het oppervlaktewaterlichaam kan de stabiliteit van het oppervlaktewaterlichaam en eventuele reeds bestaande werken aantasten.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

De doorstroming van het water mag niet worden belemmerd door het plaatsen van palen in het doorstromingsprofiel van het oppervlaktewaterlichaam. Oeverbeschermende voorzieningen mogen het theoretisch natte profiel niet verkleinen.

Ecologische toestand

Een oeverbeschermende voorziening kan een negatief effect hebben op de waterkwaliteit. Ook het ecologisch functioneren van een oppervlaktewaterlichaam kan door een oeverbeschermende voorziening worden belemmerd, bijvoorbeeld doordat het een barrière vormt voor migratie van bepaalde diersoorten.

Grondwatersituatie

De plaatsen of hebben van een oeverbeschermende voorziening in een oppervlaktewaterlichaam kan gevolgen hebben voor de grondwatersituatie.

Onderhoud

De doelmatige uitvoering van machinaal onderhoud mag niet belemmerd worden. Dit betekent dat de op grond van effectiviteit en efficiëntie gekozen werkwijze voor rijdend of varend onderhoud ongewijzigd moet blijven.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. Bij het aanleggen van een oeverbeschermende voorziening dienen de vorm, afmetingen en constructie van het oppervlaktewaterlichaam te worden behouden, zowel bij aanleg als daarna (zoals bij het uitvoeren van onderhoud aan de beschoeiing). Er kunnen eisen worden gesteld aan de maximale hoogte van de damwand in relatie tot de vaste bodem van het oppervlaktewaterlichaam, de maaiveldhoogte en de plaats in de het talud waar de damwand geplaatst wordt.
2. De damwand dient te worden voorzien van een deugdelijke verankering en constructie, waarbij rekening wordt gehouden met de belasting.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

3. De aan te leggen oeverbeschermende voorziening dient buiten het doorstromingsprofiel te worden aangelegd.

4. De beschoeiing dient zodanig te worden afgewerkt dat er geen grond naar het oppervlaktewaterlichaam uitspoelt.
5. In en langs oppervlaktewaterlichamen categorie A in de bebouwde kom (zoals bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994) worden binnen 1,0 meter vanaf kant water in principe geen damwanden toegestaan. In en langs oppervlaktewaterlichamen categorie A buiten de bebouwde kom worden in de onderste helft van het talud geen keerwand toegestaan. Indien er een beschoeiing aanwezig is, wordt binnen 0,40 meter vanaf de beschoeiing geen keerwand toegestaan.

Ecologische toestand

6. In oppervlaktewaterlichamen met een natuurfunctie, zoals aangegeven op de natuurkaart, geldt dat het aanbrengen van een oeverbeschermende voorziening niet wordt toegestaan, tenzij een negatief effect voldoende kan worden gecompenseerd door aanvullende maatregelen.
7. De toe te passen materialen mogen geen negatief effect hebben op de waterkwaliteit of op de natuurfunctie. In de **waterveding** **omgevingsvergunning** zullen aanvullende voorwaarden worden opgenomen.
8. In principe wordt alleen langs particuliere erven en openbaar terrein grenzend aan een watergang in stedelijk gebied een harde beschoeiing toegestaan. Het waterschap streeft naar het zoveel mogelijk aanleggen en behouden van natuurvriendelijke oevers.

Grondwatersituatie

9. De constructie van de oeverbeschermende voorziening dient waterdoorlatend te zijn om toetreding van grondwater naar de watergang mogelijk te maken. In specifieke gevallen (bv. opgeleide beken met een waterdicht doorstroomprofiel) moet de waterdichtheid juist gewaarborgd blijven om wegzijging te voorkomen.

Onderhoud

10. Het gangbare onderhoud mag niet worden gefrustreerd.

Beleidsregel 3.2.12 Kabels en leidingen

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.179 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder kabels en leidingen worden verstaan alle kabels en leidingen ongeacht diameter of functie.

Voorbeelden zijn vrij lozende leidingen (bijvoorbeeld rioolleiding), druk- of pijpleidingen (bijvoorbeeld persriool, water, gas), en kabels voor elektra, telefonie en glasvezelkabels. Kabels en leidingen kunnen zowel parallel aan als kruisend (over of onderdoor) ten opzichte van een oppervlaktewaterlichaam worden gelegd. Daarnaast kan de kruising ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden aan of over kunstwerken.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Belangrijke aspecten hierbij zijn het in stand houden van de stabiliteit van de taluds /oeveren, de doorstroming van het water tijdens en na de aanleg van de kabel of leiding en het waarborgen van de normale onderhoudsmogelijkheden.

Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud uit te kunnen voeren. Daarnaast dienen de overige betrokken functies, zoals de ecologie en eventuele gebruiksfuncties, zoveel mogelijk te worden behouden.

Stabiliteit

Kabels en leidingen worden veelal geplaatst door middel van een open ontgraving en/of een gestuurde boring. Wanneer deze werkzaamheden te dicht op de insteek van een oppervlaktewaterlichaam worden uitgevoerd kan dat een negatief effect hebben op de stabiliteit van de oevers of taluds. Wanneer een leiding is ingegraven of geboord, zou het voor kunnen komen dat deze beschadigd raakt (zeker als deze ondiep onder maaiveld, talud of slootbodem ligt). Er worden daarom eisen gesteld aan de afmetingen van een ontgraving (maximale breedte en diepte van de geul).

Voor de stabiliteit is niet zozeer de kabel of leiding, maar de uitvoeringsmethode voor de kabel of leiding bepalend. Veelal leidt dit tot het stellen van aanvullende voorschriften. Tevens kunnen oppervlaktewaterlichamen voorzien zijn van kademuren. In die gevallen kan het belangrijk zijn om aanvullende voorschriften te stellen.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Omdat de doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam niet mag worden gehinderd, mogen kabels en leidingen niet in het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam lopen. Er zijn voorschriften over de diepte waarop kabels en leidingen ten opzichte van het (legger)profiel dienen te worden aangebracht.

Ecologische toestand

Het leggen van kabels en leidingen heeft geen gevolgen voor de ecologie.

Grondwatersituatie

Gestuurde boringen kunnen grondlagen doorboren die slecht waterdoorlatend zijn. Als onder de slechtdoorlatende laag de waterdruk hoger is dan erboven, kan er water via de gestuurde boring omhoogkomen. De slechtdoorlatende lagen kunnen horizontaal zijn (vooral in de Gelderse Vallei) of verticaal (aan de oostzijde van de Veluwe).

Onderhoud

Kabel- en leidingwerkzaamheden hebben tijdens de uitvoering weinig effect op de doelmatigheid van het onderhoud. Aan het profiel van de watergang en de bescherming verandert immers niets. Wat met betrekking tot het onderhoud wel van belang is, is dat kabels en leidingen niet beschadigd mogen worden

als er onderhoudswerkzaamheden aan de watergang worden uitgevoerd. Ook daarom zijn er voorschriften over de diepte waarop kabels en leidingen worden aangebracht.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Leidingkruisingen dienen zoveel mogelijk ter plaatse van bestaande duikers en bruggen of een bestaand leidingtracé te worden gerealiseerd.
2. Geen vergunning wordt verleend voor bovengrondse kabels en leidingen tot een hoogte van 5 meter boven maaiveld, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn. In dat geval zullen er aan de vergunning voorschriften worden verbonden teneinde de kans op gevaar/schade zo veel mogelijk uit te sluiten. Voor bovengrondse kabels en leidingen door een kunstwerk wordt alleen vergunning verleend als daardoor de watergang niet beschadigd wordt /de doorstroming niet wordt belemmerd.
3. De minimale afstand van de kabel of leiding ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam, zowel verticaal als horizontaal, wordt afhankelijk van de lokale situatie en de aard en omvang van de kabel of leiding per geval bepaald.

Stabiliteit

4. Bij een gestuurde boring moet de bouwput buiten het oppervlaktewaterlichaam worden gerealiseerd.
5. Bij het maken van een gestuurde boring moet worden voldaan aan de richtlijnen volgens NEN 3650 en NEN 3651.
6. Bij een gestuurde boring onder een oppervlaktewaterlichaam wordt de afstand tussen de insteek en het intrede- en uittredepunt van de boring per geval bepaald.
7. Bij een gestuurde boring dient de spoeldruk zodanig te zijn dat geen bentonietspoeling ter plaatse van bodem, taluds en onderhoudsstrook van het oppervlaktewaterlichaam uit kan treden. Vergunning wordt verleend in geval van vrij verval rioleringen tussen 0,5 meter en 1 meter onder de bodem van een watergang mits met speciale voorzieningen (stelconplaten, gobimatten etc.)

Doorstroomcapaciteit

8. Eventueel noodzakelijke hulpconstructies (damwanden, omleidingen, etc.) behoeven de goedkeuring van het waterschap.

Grondwatersituatie

Bij een eventuele doorboring van slecht doorlatende lagen in de ondergrond dienen passende maatregelen te worden genomen.

Onderhoud

Zie algemene toetsingscriteria.

Beleidsregel 3.2.13 Brengen van water vanaf verhard oppervlak

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.192, lid 3 tot en met 6 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt uitleg gegeven over hoe het waterschap omgaat met het brengen van water in oppervlaktewater vanaf verhard oppervlak. Onder verhard oppervlak kunnen alle oppervlakken worden verstaan die voor nieuwbouw, wegen, etc., verhard worden. Hierdoor kan de neerslag ter plaatse niet langer in de (voorheen onverharde) grond infiltreren. Daardoor treedt er een versnelde afvoer van de neerslag op.

Ook nieuwe lozingen vanaf bestaande verhardingen vallen onder deze regel. Deze afvoer mag niet leiden tot een zwaardere belasting van het bestaande watersysteem.

Wanneer de extra afvoer wordt geminimaliseerd volgens de in deze beleidsregels gestelde randvoorwaarden wordt het ontvangende watersysteem geacht bestand te zijn tegen de gewijzigde belasting. Hetzelfde geldt voor lozingen van verharde oppervlakten met een minimale afmeting. Deze lozingen zijn vrijgesteld bij de algemene regels voor het brengen van water in oppervlaktewaterlichaam.

Afvoeren op oppervlaktewater van bestaande verhardingen worden geacht te zijn verrekend via het gemeentelijk rioleringsplan. In het kader van het Bestuursakkoord Water zijn hierover nadere afspraken gemaakt.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is de versnelde afvoer van neerslag afkomstig van verhard oppervlak in het beheersgebied te beperken tot de oorspronkelijke afvoer: de maatgevende afvoer van het landelijk gebied. Een uitbreiding van het verhard oppervlak moet dus in principe, vanuit waterhuishoudkundig oogpunt, waterbalans neutraal plaatsvinden.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Neerslag dat op een onverharde bodem valt, dringt voor een belangrijk deel in de bodem. Het komt dan uiteindelijk in het grondwater of via ondergrondse afstroming in een oppervlaktewaterlichaam (wegzijing en kwel). Slechts een klein deel stroomt bovengronds af naar het oppervlaktewaterlichaam. Ter plaatse van verhard oppervlak zal de neerslag nauwelijks of niet in de bodem dringen. Een groot deel van het water stroomt direct, of via een overstort vanuit het rioleringsstelsel naar het oppervlaktewaterstelsel.

De provincies Gelderland en Utrecht hebben het waterschap bij verordening opgedragen het watersysteem op orde te hebben en te houden.

Het watersysteem in stedelijk gebied moet tot een neerslaggebeurtenis die eens in de 100 jaar voorkomt (T=100) blijven functioneren. Dat wil zeggen dat het water binnen de oevers moet blijven. Om dat te kunnen blijven garanderen mag een nieuwe lozing niet tot verslechtering leiden. Waar een lozing niet direct waarneembaar hoeft te zijn, zullen meerdere lozingen bij elkaar uiteindelijk kunnen leiden tot overschrijding van de inundatienorm. Gelet op het gelijkheidsbeginsel worden alle lozingen gelijkwaardig behandeld en gelden voor alle lozingen die niet zijn vrijgesteld dezelfde uitgangspunten.

Voor landelijk gebied geldt een lagere inundatienorm. Deze lagere inundatienorm is door het waterschap vertaald naar een – in vergelijking met het stedelijk gebied – bredere vrijstelling in de Algemene regels.

Normbenadering

Omdat het watersysteem bij een T=100 neerslaggebeurtenis moet blijven functioneren is het uitgangspunt dat de neerslag die valt tot deze T=100 geen extra belasting mag veroorzaken dan dat er bij een onverharde situatie zou zijn geweest. Bij het bepalen van de maatgevende bui is uitgegaan van de neerslaggebeurtenissen die door het KNMI zijn bijgehouden. Daarbij zijn meerdere neerslaggebeurtenissen aan te wijzen (korte en langere buien). Aangezien de bui die in 24 uur valt veelal de meeste maatgevende is, wordt uitgegaan van deze bui met een neerslaghoeveelheid van 87mm.

Een deel van een bui mag worden afgevoerd. Dit is het deel dat in een onverharde toestand zou worden afgevoerd. Er wordt standaard uitgegaan van een afvoernorm van 1,5l/s/ha onder normale omstandigheden. Bij een T=100 situatie wordt uitgegaan van 2 x de geldende afvoernorm. Vertaald naar mm per dag, mag er 26 mm/dag vertraagd worden afgevoerd. Het vertraagd afvoeren wordt gerealiseerd met een knijpconstructie. De mate van het knijpen van de afvoer hangt af van de omvang en inrichting van achterliggend stroomgebied.

Niet al het water dat vrijkomt gedurende een regenbui, wordt afgevoerd. Een deel zal verdampen en achterblijven op de plek waar het valt (interceptie). Rekening houdend met deze factoren gaat Waterschap Vallei en Veluwe ervan uit dat er zonder voorzieningen 60mm meer geloosd wordt dan in een onverharde situatie. Deze hoeveelheid moet daarom gecompenseerd worden. De wijze waarop deze compensatie wordt gerealiseerd is aan de initiatiefnemer. De initiatiefnemer zal moeten aantonen dat de genoemde hoeveelheid ook vastgehouden kan worden.

Vasthouden kan op verschillende manieren. Bergen op het maaiveld (wadi) of in een aan te leggen watersysteem is een optie maar ook onder maaiveld (infiltratiekratten) is mogelijk (zie de Beleidsregel Ondersteunende kunstwerken). Er wordt sterk aangeraden om deze berging in openbare ruimte te realiseren, omdat de berging op terrein van particulieren niet goed handhaafbaar is.

Ontvangend watersysteem

Doel van de beleidsregel is een functionerend watersysteem volgens de gestelde omgevingswaarden. De marges die het bestaande watersysteem heeft zijn per gebied verschillend. In vlak gebied kan een watersysteem over een overschot aan bergingscapaciteit beschikken. In hellend gebied is de afvoercapaciteit leidend maar ook hier kan een overcapaciteit bestaan. Wanneer aangetoond kan worden dat er voldoende ruimte in het bestaande watersysteem aanwezig is kan deze ruimte tot een bepaalde mate benut worden. Wanneer deze ruimte er niet is, kan deze gerealiseerd worden. Daarbij is het wel van belang dat het waterschap hier mee instemt. De beleidsregel "Aanleg, verlengen, verbreden, dempen en overige taludaanpassingen" is hierop van toepassing. Wanneer er sprake is van samenloop met deze beleidsregel, zal per situatie beoordeeld worden in welke mate het dempen van bestaande watergangen ook moet worden gecompenseerd. Compensatie is in ieder geval nodig wanneer het te dempen water een bergende functie heeft voor water van buiten het plangebied.

Bij de beoordeling of er voldoende ruimte in het systeem aanwezig is of het verzoek om ruimte te creëren, laat het waterschap naast de berekeningen ook het beheerdersoordeel zwaar mee wegen.

Afkoppelen

In geval van bestaande bouw waarbij het hemelwater in de bestaande situatie op het gemengd stelsel was aangesloten is het uitgangspunt dat de situatie niet mag verslechteren. Aangezien de bergingscapaciteit in het rioolstelsel beperkt is kan worden gesteld dat het verplaatsen van het hemelwater van het gemengd stelsel naar oppervlaktewater tot minder overstorten zal leiden. Dit is een wenselijke ontwikkeling welke dan ook wordt toegestaan. In geval de nieuwe lozing van hemelwater in een ander peilvak plaatsvindt dan de overstort is het van belang dat het ontvangende oppervlaktewater voldoende capaciteit heeft.

Toetsingscriteria

1. Bij nieuwe lozingen vanaf verhard oppervlak op oppervlaktewater geldt dat de hoeveelheid te lozen water geen nadelig effect mag hebben op het ontvangende watersysteem.
2. Aan het in het eerste lid gestelde wordt in ieder geval voldaan wanneer:
  - a. er niet meer dan de plaatselijk geldende landelijke afvoer vanuit het plangebied geloosd wordt, of;
  - b. er een berging van 60mm per m² verhard oppervlak wordt gerealiseerd, of;
  - c. het nadelige effect op het watersysteem wordt gecompenseerd, of;
  - d. er geloosd wordt vanaf verhard oppervlak dat hiervoor was aangesloten op het gemengd stelsel (afkoppelen) en het ontvangende oppervlaktewaterlichaam voldoende capaciteit heeft.
3. De in het tweede lid genoemde berging kan o.a. worden gerealiseerd door middel van
  - a. een statische berging met een capaciteit van 600m³ per hectare;
  - b. een dynamische berging waarbij rekening wordt gehouden met infiltratie. De mate van infiltratie waarmee rekening gehouden mag worden dient door de initiatiefnemer te worden aangetoond.
4. De in het derde lid genoemde compensatie kan o.a. worden gerealiseerd door het benutten of creëren van overcapaciteit in het ontvangende watersysteem, onder andere door de inzet van stuwconstructies.

Beleidsregel 3.2.14 Brengen van water met een werk of via drainage

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.192, lid 1, 2, 7 en 8 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder werk wordt in dit verband verstaan een lozingsvoorziening, zoals buizen, leidingen eventueel met een taludbak.

Onder drainage wordt verstaan een ontwateringsmiddel voor het kunstmatig laag houden van de grondwaterstand.

Motivering

Algemeen

Het doel van deze beleidsregel is het voorkomen van een overbelasting van het watersysteem. Het brengen van water in oppervlaktewaterlichamen heeft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt namelijk een effect op de bergingscapaciteit van die oppervlaktewaterlichamen, maar de doorstroming en de waterkwaliteit kunnen ook worden beïnvloed. Aan de hand van de afmetingen/capaciteit en de status van een oppervlaktewaterlichaam kan de maximaal toelaatbare hoeveelheid te lozen water worden bepaald.

Stabiliteit

De hoeveelheid te brengen water in een oppervlaktewaterlichaam kan van geval tot geval verschillen. Afhankelijk van de hoeveelheid te brengen water en de snelheid waarmee het water op het oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, kan dit schade aan het oppervlaktewaterlichaam veroorzaken. Waar een lozingspunt in het talud wordt aangebracht, kan aan de tegenoverliggende oever uitspoeling van grond plaatsvinden. Dit moet voorkomen worden. Daarom kan het waterschap in de **watervedunning** **omgevingsvergunning** hiervoor aanvullende eisen stellen.

Doorstroomcapaciteit

Een oppervlaktewaterlichaam moet voldoende doorstroomcapaciteit hebben om een bepaalde hoeveelheid te lozen water af te kunnen voeren. De aanwezigheid van dammen en duikers, bijvoorbeeld, kan hierop van invloed zijn en dat wordt dan ook in de berekeningen, met betrekking tot de maximale toelaatbare hoeveelheid te lozen water, meegenomen.

Bergingscapaciteit

Het watersysteem is van groot belang voor de bergingscapaciteit. Een lozing op een oppervlaktewaterlichaam mag de bergingscapaciteit van dat oppervlaktewaterlichaam niet verminderen. Daarnaast is het van belang dat grote peilschommelingen worden voorkomen.

Ecologische toestand

In oppervlaktewaterlichamen met bijzondere natuurlijke waarden kan een lozing onaanvaardbare gevolgen hebben voor het ecologische systeem. Dat kan reden zijn voor het weigeren van de vergunning.

Grondwatersituatie

Het brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam heeft bij peilstijging ook effect op de grondwatersituatie.

Toetsingscriteria

Stabiliteit

1. Ter hoogte van het lozingspunt mag er geen uitspoeling plaatsvinden van de bodem en het talud.
2. Om uitspoeling te voorkomen kan er een bodem- en taludbescherming geëist worden.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

3. De doorstroom- en bergingscapaciteit van het oppervlaktewaterlichaam mag als gevolg van de lozing niet belemmerd worden.
4. De taludbak en bijbehorende constructies dienen buiten het natte profiel van het oppervlaktewaterlichaam te worden aangebracht.

Ecologische toestand

5. De lozing mag niet leiden tot schade aan de ecologische toestand. De intensiteit van de lozing moet afgestemd worden op de omvang en de functie van het oppervlaktewaterlichaam en de aanwezige flora en fauna.

Grondwatersituatie

Zie Beleidsregels grondwater.

Beleidsregel 3.2.15 Onttrekken van water

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.196 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onttrekken: het door middel van een werk of zonder een werk (onttrekkingsvoorziening) halen van water uit een oppervlaktewaterlichaam.

Peil: het peil zoals vastgelegd in peilbesluit, peilenplan dan wel het gangbare peil.

Motivering

Algemeen

De onderhavige verbodsbepaling is er op gericht overlast als gevolg van onttrekkingen uit oppervlaktewaterlichamen te voorkomen. Het onttrekken van water uit oppervlaktewaterlichamen heeft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt namelijk een effect op de stabiliteit, de doorstroming en de ecologische toestand van die oppervlaktewaterlichamen. Aan de hand van de afmetingen en de status van een oppervlaktewaterlichaam kan de maximaal toelaatbare hoeveelheid te onttrekken water worden bepaald.

Onttrekkingen kunnen aanleiding geven tot watertekort indien de aanvoerende capaciteit van het oppervlaktewaterlichaam te beperkt is. Als gevolg van grote onttrekkingen kunnen oppervlaktewaterlichamen (versneld) droogvallen. Dit kan leiden tot beperkingen in het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam zowel in hydrologische als in ecologische zin. Dit risico doet zich bij kleinere onttrekkingen in het algemeen niet voor. Om die reden zijn deze kleine onttrekkingen ~~via de algemene regel~~ **Onttrekken van water, vrijgesteld van het in de keur opgenomen verbod zoals opgenomen in artikel 3.4.** niet vergunningplichtig maar zijn daarop algemene regels van toepassing.

Stabiliteit

De hoeveelheid te onttrekken water uit een oppervlaktewaterlichaam kan van geval tot geval enorm verschillen. Afhankelijk van de hoeveelheid te onttrekken water en de snelheid waarmee het water uit het oppervlaktewater wordt gehaald, kan dit schade aan het oppervlaktewaterlichaam veroorzaken. Bijvoorbeeld door verzakking van taluds en beschoeiingen.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

Een oppervlaktewaterlichaam moet voldoende doorstromen om een bepaalde hoeveelheid te onttrekken water te kunnen aanvoeren. De aanwezigheid van dammen en duikers, bijvoorbeeld, kan hierop van invloed zijn en dat moet dan ook in de berekeningen, met betrekking tot de maximale toelaatbare hoeveelheid te onttrekken water, worden meegenomen.

Ecologische toestand

In oppervlaktewaterlichamen met bijzondere natuurlijke waarden kan een onttrekking onaanvaardbare gevolgen hebben voor het ecologische systeem. Dat kan reden zijn voor het weigeren van de vergunning.

Onderhoud

Een onttrekkingsinrichting met bijbehorende werken kan het onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam belemmeren.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Bij waterschaarste kunnen houders van een onttrekkingsvergunning een tijdelijk onttrekkingsverbod opgelegd krijgen door het dagelijks bestuur waarbij de landelijke verdringingsreeks de volgorde van de betrokken belangen bepaalt.

Stabiliteit

2. Ter plaatse van het onttrekkingspunt moeten de oever en zo nodig de bodem tegen instabiliteit, afkalving en erosie worden beschermd.

Doorstroom- en bergingscapaciteit

3. Het aan- en afvoer van de watergang mag als gevolg van de onttrekking niet belemmerd worden.
4. De onttrekking mag niet tot een overschrijding van het in het watersysteem geldende peil leiden.

Ecologische toestand

5. De onttrekking mag niet leiden tot schade aan de ecologie. De intensiteit van de onttrekking moet afgestemd worden op de omvang en de functie van het oppervlaktewaterlichaam en de aanwezige flora en fauna.

Onderhoud

6. Een onttrekkingsvoorziening met bijbehorende werken dient zodanig te worden ontworpen dat de eventueel ter plaatse door de legger aangewezen onderhoudsstrook vrij bereikbaar en vrij van obstakels blijft ten behoeve van het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam.

Constructieve eisen

7. Indien een definitieve onttrekkingsvoorziening wordt toegepast dient deze afdoende te worden gefundeerd.
8. Een definitieve onttrekkingsvoorziening dient verzonken in het talud te worden aangebracht.

Hoofdstuk 4. Bergingsgebieden

Paragraaf 4.1 Specifieke beleidsregel

Beleidsregel 4.1.1 Ophogen en aanleggen bouwwerken

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 2.202 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Onder bergingsgebied wordt verstaan een voor waterstaatsdoeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen.

Samenloop en raakvlakken

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in of in de nabijheid van een oppervlaktewaterlichaam, moet rekening worden gehouden met de desbetreffende beleidsregel(s) voor oppervlaktewaterlichamen.

Op de demping van een oppervlaktewaterlichaam binnen een bergingsgebied is Beleidsregel 3.2.1 Aanleg, verlengen, verbreden, dempen en overige taludaanpassingen van toepassing.

Doelen

De doelen van deze beleidsregel zijn vastgelegd in artikel 2.197 van de Waterschapsverordening.

Motivering

Bergingscapaciteit

Sommige gebieden zijn planologisch zo vastgelegd, dat ze (grote) hoeveelheden water kunnen bergen. Er wordt daarbij ook ingespeeld op toenemende neerslaghoeveelheden in de toekomst en de daarmee samenhangende verhoogde waterafvoer. Deze extra ruimte kan zowel gevonden worden in nieuwe gebieden die nu nog niet regelmatig inunderen, als in het nog vaker laten inunderen van bestaande gebieden die van nature al regelmatig inunderen.

Binnen de aangewezen bergingsgebieden dient de eigenaar/gerechtigde/gebruiker te gedogen dat die gronden vanuit het oppervlaktewaterlichaam tijdelijk inunderen.

Bergingsgebieden zijn van groot waterhuishoudkundig belang, omdat ze wateroverlast op andere plaatsen voorkomen. Voor werkzaamheden in bergingsgebieden zijn er dan ook voorschriften die de instandhouding van de volledige waterbergingscapaciteit van de bergingsgebieden waarborgen.

Toetsingscriteria

Bergingscapaciteit

1. Elke afname van het waterbergend vermogen tussen het maaiveld volgens AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland) en in de legger vastgelegde inundatiehoogte moet worden gecompenseerd.
2. Compensatie moet plaatsvinden binnen hetzelfde bergingsgebied of aansluitend daaraan.
3. Bij ontwikkelingsplannen in een bergingsgebied moet in overleg met het waterschap de bouwhoogte, fundering en vloerpeil voor gebouwen worden bepaald.

Hoofdstuk 5. Grondwater

Paragraaf 5.1 Algemeen

Beleidsregel 5.1.1 Algemene beleidsregel grondwater

Toepassingsbereik

Deze beleidsregels zijn van toepassing op beslissingen door het bestuur op aanvragen om een omgevingsvergunning voor activiteiten met betrekking tot grondwater, voor zover geen specifieke beleidsregel van toepassing is of voor het betreffende aspect geen specifieke toetsingscriteria zijn geformuleerd. Daar waar voor activiteiten specifieke toetsingscriteria gelden, gaan deze vóór de algemene toetsingscriteria

Begripsbepalingen

Voor de gebruikte begrippen wordt verwezen naar “hogere regelgeving”. Voor zover van betreffende begrippen wordt afgeweken en/of niet zijn opgenomen wordt naar onderstaande lijst verwezen

Bodemdaling	Optelling van inklinking, krimp en oxidatie van de bovenste grondlagen en het samendrukken en deformereren van de diepere grondlagen.
Bodemlozing	Het definitief in de bodem brengen of doen brengen van vloeistoffen.
Droogteschade	Schade als gevolg van een te lage grondwaterstand.
Freatisch grondwater	Grondwater dat rechtstreeks in verbinding staat met atmosferische luchtdruk.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand.
Grondwater	Al het water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt of dat in direct contact met bodem en ondergrond staat
Grondwaterstand/grondwaterpeil	De hoogte van het grondwater ten opzichte van een referentieniveau (meter minus maaiveld [m-mv], meters + of - NAP).
Hemelwater	Verzamelnaam voor neerslag, zoals regen, sneeuw en hagel.
Hoogwaardig, middelwaardig en laagwaardig gebruik	Kwalificatie van de toepassing van onttrokken grondwater waarbij hoogwaardig gebruik ziet op de toepassing voor drinkwater. Middelwaardig gebruik stelt wel eisen aan de kwaliteit van het water, maar de toepassing betreft geen

	<p>eerste levensbehoefte zoals waterverbruik voor natuurgebieden of voor (de productie van) voedingsmiddelen. Laagwaardig gebruik zijn toepassingen waarvoor ook water van een mindere kwaliteit geschikt is, zoals drainage, aanvulling van vijvers, beregening, (industriële) koeling en bodemsanering.</p>
Infiltreren	<p>In de bodem brengen van water met de bedoeling om dit te onttrekken (bijv. bij drinkwaterwinning) of het na onttrekking in de bodem terugbrengen van water (bijv. bij bronnering).</p>
Invloedsgebied	<p>Het gebied waarbij de grondwaterstand of stijghoogte als gevolg van de onttrekking van grondwater meer dan 0,05 meter lager (of bij infiltratie of terugbrengen in de bodem hoger) wordt.</p>
Kwel	<p>Opwaarts gerichte grondwaterstroming.</p>
Natschade	<p>Schade als gevolg van een te hoge grondwaterstand.</p>
Onttrekken van grondwater	<p>Het onttrekken van grondwater door middel van een onttrekkingsinrichting.</p>
Onttrekkingsinrichting	<p>Inrichting of werk, bestemd voor het onttrekken van grondwater. Inrichtingen en/of Infiltratiewerken die vanwege één opdrachtgever en/of één project plaatsvinden en die een samenhangend geheel vormen, gelden als één inrichting. In één of meer van de volgende gevallen is geen sprake van een samenhangend geheel indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de invloedsgebieden van onttrekkingen en/of infiltraties elkaar niet overlappen; b. bij onttrekkingen een periode van drie maanden of langer ligt tussen de beëindiging van een onttrekking en het begin van de volgende onttrekking; c. is aangetoond dat voorafgaand aan een opvolgende onttrekking de grondwaterstand en de stijghoogte in de diepere watervoerende pakketten zich hebben hersteld tot het natuurlijk niveau.
Ontwatering	<p>De afvoer van water uit percelen over en door de grond en eventueel door drainagebuizen en greppels naar een stelsel van grotere waterlopen. De afvoer van water vindt plaats onder vrij verval.</p>

Opbarsten	Opwaarts bezwijken van slechtdoorlatende lagen in de ondergrond als gevolg van een hogere stijghoogte onder de laag dan de som van het gewicht van bovenliggende bodemlagen en grondwater.
Peilbuis/peilput/peilfilter	Buis met een geperforeerd element (meestal pvc) die op een specifiek niveau in een boorgat geplaatst is om zo nauwkeurig de informatie over de grondwaterstand en stijghoogte te krijgen.
Permanente onttrekkingen	Alle onttrekkingen van grondwater, behalve bronneringen en saneringen.
Standstill beginsel	Dit principe houdt in dat als gevolg van een ingreep in de ondergrond de kwantiteit en de kwaliteit van het grondwater niet mag verslechteren.
Stijgbuis	Het blind/ondoorlatend gedeelte van een dieptebron/peilfilter dat het filterelement verbindt met het oppervlak.
Stijghoogte	Waterniveau in een peilbuis ten opzichte van een referentieniveau (meter minus maaiveld (m-mv) of meters ten opzichte van NAP).
Strategische voorraad zoet grondwater	<p>De strategische zoete grondwater voorraad is zoet grondwater dat moet worden behouden om ook in de toekomst verschillende functies, zoals voor drinkwaterwinning, te kunnen vervullen. De zoete grondwaterlichamen uit het KRW-proces worden als strategische zoete grondwater voorraad beschouwd. Dit is het zoete grondwater dat zich in de watervoerende pakketten onder de deklaag bevindt in de gebieden met overwegend zoet grondwater.</p> <p>Het volgende zoete grondwater is dus niet een strategische voorraad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het zoete grondwater in de deklaag, aangezien dit lokale, kleinschalige grondwatersystemen betreft en de zoetwater voorraad hierin relatief klein is; - De lokale zoete grondwaterlenzen in de gebieden met overwegend brak/zout grondwater, aangezien deze relatief klein zijn.
Verdroging	Gebrek aan grondwater van de juiste kwaliteit en kwantiteit voor de daarvan afhankelijke natuurwaarden van een gebied.

	Ook bij aanvoer van water van de onjuiste kwaliteit is er sprake van verdroging.
Verzilting	Toename van het zoutgehalte in het grondwater of het oppervlaktewater door natuurlijke of kunstmatige oorzaken.
Watersysteem	Samenhangend geheel van een of meer oppervlakte- en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen of ondersteunende kunstwerken
Watervoerend pakket	Een bodemlaag die water doorvoert en die aan boven- en onderzijde begrensd wordt door een slecht doorlatende of ondoorlatende laag of door oppervlaktewater.
Zetting	Daling van het grondoppervlak (maaiveldhoogte) veroorzaakt door een daling van de grondwaterstand.

Samenloop en raakvlakken

Voor de vergunningverlening is aanvullend het volgende beleidskader relevant:

- Checklist vergunning waterwet van de provincie Gelderland (26 september 2019, danwel een geactualiseerde versie hiervan).

Doelen

De regels in de waterschapsverordening met betrekking tot grondwater zijn, met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de wet, gericht op:

- a. de beschikbaarheid van voldoende grondwater van een goede kwaliteit voor een duurzaam gebruik van het water; en
- b. een grondwaterstand/stijghoogte die geen afbreuk doet aan de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen.

De activiteiten met betrekking tot grondwater worden beschouwd vanuit het integrale watersysteem inclusief de beleidsdoelen zoals KRW-doelstellingen, verdrogingbestrijding, beheer strategische zoetwaterreserves, het tegengaan van bodemdaling en het bieden van veiligheid tegen overstroming.

Motivering

Algemeen

Grondwater wordt voor veel doeleinden onttrokken en gebruikt, bijvoorbeeld voor de toepassing als productiewater, voor beregenen, voor veedrenking, voor menselijke consumptie of als bluswatervoorzieningen. Tevens wordt grondwater onttrokken om permanent of tijdelijk de grondwaterstand te verlagen, bijvoorbeeld bij werkzaamheden waar in den droge gewerkt moet worden of voor de ontwatering van percelen. Bij saneringen wordt grondwater onttrokken om de verontreiniging te verwijderen en/of te beheren.

Naast het onttrekken speelt ook het in de bodem brengen van water een rol bij het grondwaterbeheer. Ook hier zijn verschillende redenen voor, zoals het aanvullen van het grondwater en/ of het tijdelijk bergen van hemelwater in de bodem of het beïnvloeden van de stijghoogte om schade te voorkomen.

Deze beleidsregels gelden voor onttrekkingen waarbij grondwater wordt onttrokken en waarvoor volgens de waterschapsverordening een omgevingsvergunning nodig is.

Gebied specifiek

In het grondwaterbeleid wordt rekening gehouden met gebied specifieke kenmerken. De gevoeligheid van het gebied ten aanzien van veranderingen in het grondwater en het risico van schade als gevolg hiervan, speelt een belangrijke rol bij de vergunningverlening.

De gebieden die van (relatief hoge) grondwaterstanden afhankelijk zijn en waar het waterschap investeert in herstel dan wel zich inzet voor behoud staan aangegeven op de natuurkaart van het waterschap waarop naast de wateren met een natuurfunctie ook de gebieden met een natuurfunctie staan.

Algemene toetsingscriteria:

1. Duurzaam en doelmatig gebruik grondwater

a. Algemeen

- De onttrekking mag niet in strijd zijn met de doelstellingen van artikel 2.1 van de Waterwet.
- De onttrekking wordt zoveel mogelijk beperkt.
- De onttrekking mag niet leiden tot uitputting van de beschikbare zoete grondwatervoorraad.
- Indien grondwater van goede kwaliteit gebruikt wordt voor laagwaardige of middelwaardige toepassingen, wordt dit zoveel mogelijk teruggebracht in de bodem. Daarbij geldt dat de retourbemaling doelmatig moet zijn.

Toelichting:

Bij de inhoudelijke toetsing wordt primair getoetst aan het voorkomen van wateroverlast en waterschaarste. Als hier niet aan voldaan kan worden moet de vergunning geweigerd worden. De toetsing moet in samenhang worden beschouwd met de bescherming en verbetering van de ecologische kwaliteit en de maatschappelijke functievervulling door het watersysteem. Deze laatste aspecten zijn in dit document beschreven en moeten in onderlinge samenhang worden afgewogen. Mogelijk is dat een maatregel die goed is voor het ene aspect tegelijkertijd slecht is voor een ander aspect. Bovendien moeten de aspecten ten aanzien van de bescherming en verbetering van de ecologische kwaliteit en de maatschappelijke functievervulling door het watersysteem worden afgewogen tegen factoren zoals kosten, sociaaleconomische gevolgen, milieubelasting, volksgezondheid en natuur. Als het belang van de onttrekking of infiltratie kleiner is dan alle andere genoemde belangen wordt de vergunning geweigerd.

Het gebruik van grondwater en het onttrekken ervan moet beperkt worden. Voor laag- en middelwaardige toepassingen geldt dat nadat de onttrekking al zoveel mogelijk is beperkt het grondwater ook weer zoveel als mogelijk geretourneerd wordt. Bij de beoordeling in hoeverre de onttrekking niet vergund, beperkt of retour gebracht moet worden zal het waterschap een integrale afweging maken.

Het behoud van de strategische zoete grondwatervoorraad houdt in dat de som van de onttrekkingen van grondwater en de normale afvoer van afstromend regenwater via oppervlaktewater niet groter mag zijn dan de aanvulling van de grondwatervoorraad (met name via infiltratie van regenwater).

Dat een retourbemaling doelmatig moet zijn, wil zeggen dat de retourbemaling de negatieve effecten van de onttrekking tegengaat en daarnaast geen andere negatieve effecten veroorzaakt.

b. Hoogwaardig, middelwaardig en laagwaardig gebruik

- Laagwaardig gebruik van grondwater moet voorkomen worden.

Toelichting:

Bij de vergunningen met onttrekkingen voor onbepaalde duur wordt nadrukkelijk bekeken of grondwater voor het gevraagde doel niet een te waardevolle grondstof is. Grondwater mag worden ingezet voor hoogwaardige industriële toepassing. Grondwater mag ook worden gebruikt voor onder andere bedrijfsprocessen die alleen met grond- of drinkwater kunnen werken. Voorbeelden van deze niet-hoogwaardige toepassingen zijn suppletie in koelsystemen en ketelvoedingswater.

Inzet van grondwater wordt als laagwaardig beschouwd als er alternatieven bestaan voor het verbruik van grondwater, zoals inzet van regenwater, oppervlaktewater of partieel gezuiverd afvalwater. Voorbeelden zijn enkelvoudige doorstroomkoeling of het vullen van vijvers. Vergunningen voor deze toepassingen worden in principe niet verleend omdat er alternatieven zijn. Een vergunning kan worden verleend indien de onttrekking voor een laagwaardige toepassing wordt gecombineerd met een sanering of het voorkomen van wateroverlast.

Ook zijn permanente onttrekkingen van grondwater voor het drooghouden van civieltechnische en bouwkundige werken niet toegestaan. De grondwaterstand en grondwaterstroming wordt door deze permanente onttrekkingen onnodig beïnvloed en bovendien wordt de riolering, rioolwaterzuiveringsinstallatie of het oppervlaktewater onnodig belast. Deze onttrekkingen zijn te voorkomen door aanpassingen in het ontwerp. Vergunningen voor dit doel worden in beginsel niet meer verleend voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat ondergrondse constructies volledig waterdicht moeten zijn. Bij een nieuwe vergunningaanvraag dient het effectief en efficiënt gebruik van grondwater te worden aangetoond. In een vergunning kan voorgeschreven worden dat waterbesparingsplannen opgesteld moeten worden.

c. Invloed van onttrekking op kwel of inzijging

- Een onttrekking en/of infiltratie mag niet leiden tot negatieve effecten op de kwaliteit van het grondwater.
- Een onttrekking en/of infiltratie mag geen negatieve effecten hebben op de grond- en oppervlaktewaterhuishouding.

Toelichting:

Door een verandering in de grondwaterstroming verandert de mate van uitwisseling van het water uit het watervoerende pakket en het freatisch grondwater. Hierdoor kan de kwaliteit van het grondwater beïnvloed worden. Daarnaast kan de grondwaterstand en/of stijghoogte veranderen, wat ook gevolgen kan hebben voor de peilregulering van het oppervlaktewater. Daarnaast kan de drooglegging veranderen, waardoor de geschiktheid voor het grondgebruik kan verminderen.

d. Stopzetten of verminderen grondwateronttrekkingen

- Bij langdurige en/of grote onttrekkingen moeten de gevolgen van het stopzetten of verminderen van de onttrekking of infiltratie worden beschouwd.

Toelichting:

Het stopzetten of verminderen van langdurige of grote grondwateronttrekkingen kan (grote) gevolgen hebben voor de grondwaterstanden en het grondwaterstromingspatroon in de omgeving. Hierdoor kunnen negatieve effecten optreden als grondwateroverlast, zakkingen of rijzingen van maaiveld, zettingschade, afname van de stabiliteit van waterkeringen en veranderingen in de oppervlaktewaterkwaliteit.

Voorals de onttrekking al lange tijd aanwezig is kunnen derden zich hebben aangepast aan de gewijzigde grondwatersituatie, waardoor vermindering of stopzetting van de onttrekking ongewenste effecten kan hebben. Reeds lopende vergunningen, waarbij hiermee geen rekening is gehouden, worden hierop aangepast.

2. Voorkomen van negatieve effecten

a. Algemeen

- Als er negatieve effecten van een ingreep in de bodem of het grondwater te verwachten zijn, dienen deze effecten voorkomen te worden.
- Wanneer het voorkomen van negatieve effecten redelijkerwijs niet mogelijk is, moeten mitigerende maatregelen worden genomen.
- Wanneer voorkomen en mitigerende maatregelen redelijkerwijs niet mogelijk zijn, moeten compenserende maatregelen worden genomen.
- Om zicht te hebben of te houden op negatieve effecten kunnen in de vergunningvoorschriften met betrekking tot monitoring en registratie van de werkelijk onttrokken hoeveelheid grondwater, worden opgenomen.
- De effecten van de onttrekking of infiltratie of (in voorkomende gevallen) retourbemaling of een bodemlozing worden beschouwd binnen het invloedgebied.

Toelichting:

Het beleid is erop gericht dat negatieve effecten worden voorkomen. Door het onttrekken ontstaat er altijd invloed op de omgeving. Wat precies onder negatieve effecten wordt verstaan is afhankelijk van de lokale situatie, de grondgebruikfunctie en de toepassing; het waterschap maakt hiervoor een afweging. Hieronder staan de inhoudelijke criteria die bij deze afweging worden betrokken. Een effect van een ingreep hoeft niet altijd negatief te zijn: het zoeter worden van brak grondwater of oppervlaktewater door een grondwateronttrekking kan positieve effecten hebben op bijvoorbeeld natuurontwikkeling of de landbouw. Een voorbeeld van het voorkomen van effecten is het verminderen van de hoeveelheid onttrokken grondwater door toepassing van damwanden

Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is het retourneren van grondwater. Als bij toepassing van mitigerende maatregelen blijkt dat het voorkomen van effecten aantoonbaar niet haalbaar of betaalbaar is, gaat het waterschap na of en hoe het compenseren van de negatieve effecten wordt toegestaan. Compenserende maatregelen moeten worden getroffen voor negatieve effecten die niet voorkomen kunnen worden en waarvoor geen redelijke mitigerende maatregelen kunnen worden ingezet. Een

voorbeeld van een compenserende maatregel is de herplant van door droogte (die het gevolg is van de verlaging van de grondwaterspiegel door de onttrekking) afgestorven bomen.

Door het onttrekken (en eventueel weer terugbrengen in de bodem) en infiltreren van grondwater wijzigt de natuurlijke grondwaterstand en/of stijghoogte in het watervoerende pakket en de grondwaterstroming zowel horizontaal als verticaal. Door het onttrekken ontstaat een gebied waarbinnen de onttrekking invloed heeft op de grondwaterstand en/of stijghoogte. Uitgegaan wordt van een gebied dat wordt begrensd door de 5 cm-verlagingslijn (het invloedgebied). In uitzonderingsgevallen kan hiervoor een andere waarde worden gehanteerd.

Hieronder worden een aantal mogelijke effecten benoemd en uitgewerkt die voor elke grondwateronttrekking en eventuele - infiltratie beoordeeld moeten worden.

b. Effecten op natuur, landbouw en openbaar groen

- Bij het beoordelen van de effecten op natuur, landbouw en openbaar groen wordt ook getoetst op effecten die buiten het eigen terrein optreden.

Toelichting:

Indien schade aan gronden van derden mogelijk is, wordt aangeven welke maatregelen zullen worden genomen om schade te voorkomen. Schade op het eigen perceel is ter beoordeling van de initiatiefnemer tenzij het eigen perceel wordt aangemerkt als een aangewezen gebied met een natuurfunctie zijnde natte landnatuur inclusief hydrologische beschermingszones zoals aangegeven op de natuurkaart.

- De **watervederking** omgevingsvergunning moet rekening houden met natuurdoelen wanneer geen andere specifieke regelgeving van toepassing is.

Toelichting:

Grondwaterbeheer kan van invloed zijn op de natuur. De grootste bedreiging voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden is verdroging. Andere oorzaken voor problemen in grondwaterafhankelijke natuurgebieden zijn de afname van de grondwateraanvulling in het infiltratiegebied, aanvoer van systeemvreemd water en de vervuiling van het grondwater door overbemesting.

- Wanneer onttrokken wordt in of nabij een Natura-2000 gebied moet afstemming plaatsvinden met de provincie.

Toelichting:

Omdat grondwaterlichamen deel kunnen uitmaken van Natura2000-gebieden of daaraan grenzen, kan naast een omgevingsvergunning op grond van de waterschapsverordening ook een omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit vereist zijn. In dat geval gelden er ook rijksregels in de vorm van een o.a. een specifieke zorgplicht. Ten aanzien van deze rijksregels is de provincie bevoegd gezag. De Natura 2000-gebieden zijn terug te vinden op de natuurkaart.

- Het uitgangspunt is dat de grondwaterstand in natuurgebieden niet beïnvloed mag worden.

Toelichting:

Zolang geen verandering van de freatische grondwaterstand of de kwelsituatie optreedt, mag ervan uit worden gegaan dat geen schade optreedt aan de natuur. Wanneer wel een daling of stijging als gevolg van de onttrekking of infiltratie optreedt, moet een afweging worden gemaakt ten aanzien van de gevoeligheid van de aanwezige soorten, de schade die daadwerkelijk optreedt, het beïnvloede areaal ten opzichte van het totaal, de mate waarin herstel kan optreden en de gevoeligheid in het betreffende seizoen.

- Voor landbouw is het uitgangspunt dat geen onevenredige opbrengstderving mag optreden.

Toelichting:

Opbrengstderving kan optreden door freatische grondwaterstandsveranderingen en veranderingen in de kwaliteit van het grondwater. Binnen het beïnvloedingsgebied moet dit dus bepaald worden. Grondwaterstandsveranderingen kunnen zowel een negatief als een positief effect hebben.

- Voor openbaar groen is het uitgangspunt dat grondwatergevoelige soorten niet negatief beïnvloed mogen worden.

Toelichting:

Een negatieve invloed is bijvoorbeeld droogteschade of het beperkt worden in de groei.

Mitigerende maatregelen ter voorkoming van schade zijn relatief eenvoudig in te zetten. Zo is berekening mogelijk als de grondwaterstand daalt tot onder GLG, of kan openbaar groen in geval van sterfte herplant worden. Openbaar groen kan als monumentaal groen zijn aangemerkt en daarom extra bescherming genieten. Herplanten is dan natuurlijk geen optie.

c. Effecten op bebouwing, infrastructuur en objecten

- Zetting mag geen schade veroorzaken.

Toelichting:

Verlaging van de freatische grondwaterstand en de stijghoogten kan zetting van grondlagen tot gevolg hebben, waardoor mogelijk enige zakking van het maaiveld en zettingsgevoelige objecten optreedt. Dit is voornamelijk het geval indien de freatische grondwaterstand en stijghoogte worden verlaagd beneden de in het verleden opgetreden laagste waarden. Schade aan bebouwing, leidingen en infrastructuur kan met name ontstaan als gevolg van zettingsverschillen.

Bij het beoordelen wordt de schade aan objecten beoordeeld conform het principe van de NEN-EN 1997-1, echter lokaal kan hiervan moeten worden afgeweken. Zettingsgevoelige objecten die al eerder aan zettingen onderhevig waren, kunnen bijvoorbeeld veel minder extra zetting ondergaan voordat schade optreedt, dan dat op grond van een berekening aan de NEN-norm verwacht kan worden.

Bij zettingsgevoelige bebouwing, infrastructuur en objecten kan bijvoorbeeld aan op staal gefundeerde gebouwen, kabels en leidingen of wegen en waterkeringen gedacht worden.

- Grondwaterpeilverlaging mag geen droogvallen van houten palen veroorzaken.

Toelichting:

Oudere bebouwing kan op houten palen zijn gefundeerd. Deze palen mogen in principe niet aan zuurstof worden blootgesteld, omdat dan aantasting van het hout kan optreden. Blootstelling aan

zuurstof treedt op wanneer de grondwaterstand lager wordt dan de paalkoppen. Wanneer de grondwaterstand ten gevolge van onttrekkingen lager wordt dan de paalkoppen moeten in de vergunning de aspecten duur van de droogstand (ook cumulatief met eerdere verlagingen), gevoeligheid van de fundering (houtsoort) en reeds eerder opgetreden schade aan de fundering overwogen worden.

- Negatieve kleef mag geen schade veroorzaken.

Toelichting:

Door stijghoogtewijzigingen kan ter plaatse van paalfunderingen een vermindering in kleef optreden. Wanneer de werking van de palen voornamelijk op kleef is gebaseerd kan dit schade veroorzaken. Het betreft dan vaak houten palen, trekpalen en betonnen paalfunderingen.

d. Effecten op de bodemstabiliteit

- Een onttrekking of infiltratie mag niet leiden tot opbarsten van de bodem.

Toelichting:

Opbarsten van de bodem kan ongewenste waterstromen veroorzaken en tot een onbeheersbare situatie leiden zoals permanente toename van kwel en/of inzijging en kortsluiting tussen watervoerende pakketten. Zowel het maaiveld, de bodem van de bouwput en de wateren in de directe omgeving kunnen opbarsten. Het bepalen van het risico van opbarsten van de bodem gebeurt aan de hand van de NEN-EN 1997-1.

e. Effecten op bodemverontreinigingen

- Het is niet toegestaan om bij onttrekking en infiltratie grondwaterverontreiniging onacceptabel te verspreiden.

Toelichting:

Er is sprake van grondwaterverontreiniging die mogelijk onacceptabel kan verspreiden als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 100 m³ poriënverzadigd bodemvolume hoger is dan de normen gesteld in het regionaal waterprogramma van de provincie waarin de onttrekking en verontreiniging(en) zich bevinden.

Door het onttrekken van grondwater of infiltreren van water kan de grondwaterstroming veranderen waardoor mobiele verontreinigingen kunnen verplaatsen. Met oog op de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem is dit niet altijd wenselijk. De aanvrager zal daarom voorafgaand aan de bemaling moeten uitzoeken of verontreinigd grondwater onacceptabel verplaatst wordt. Een verplaatsing is onacceptabel als de verspreiding leidt tot:

- risico's voor een naburige functie,
- er humane risico's optreden,
- er een bestaande sanering, maatregelen of eindsituatie uit een beschikking of andere beheersmaatregelen van een verontreiniging onacceptabel verstoord worden of,
- een kwetsbaar object zoals gedefinieerd in het provinciaal waterprogramma wordt bedreigd.

Kwetsbare gebieden zijn onder andere N2000-gebieden, grondwaterafhankelijke natuur binnen het Nationaal Natuurnetwerk, zwemwateren, KRW-oppervlaktewaterlichamen, grondwaterbeschermingsgebieden voor drinkwaterwinning (zoals intrekgebieden, waterwingebieden

en boringsvrije zones) en intrekgebieden van onttrekkingen voor menselijke consumptie. Ook kunnen er (humane) risico's ontstaan op naastgelegen percelen door bijvoorbeeld uitdamping, maar ook omdat zich daar andere onttrekkingen bevinden, bijvoorbeeld voor volkstuinen of WKO-systemen. Ook kan een lopende sanering, eindsituatie of andere beheersmaatregelen (bijv. gebiedsaanpak) onacceptabel verstoord worden.

Indien er maatregelen worden getroffen om de verspreiding te mitigeren, moeten de effecten van eventuele voorgestelde maatregelen zelf ook getoetst worden aan wet- en regelgeving.

Bij de toetsing van de aanvraag wordt gebruik gemaakt van het "Toetsingskader verspreiding grondwaterverontreinigingen door grondwateronttrekkingen voor de provincie Utrecht en provincie Gelderland".

f. *Andere grondwateronttrekkingen*

- De grondwateronttrekking of infiltratie mag geen ontoelaatbare invloed hebben op andere/bestaande grondwateronttrekkingen.

Toelichting:

Of de invloed van een nieuwe onttrekking ontoelaatbaar is hangt af van het belang van de beïnvloede bestaande onttrekkingen. Gaat het om secundaire systemen, zoals ondergrondse gietwateropslag, bodemenergiesystemen of sommige brandputten, dan moet het rendementsverlies van de installaties bij de afweging worden betrokken. Bij compenserende maatregelen die in de vergunning kunnen worden opgenomen kan ook een financiële regeling tussen de nieuwe en de bestaande partij horen.

In het geval dat de overige onttrekkingen een primaire functie voor de bestaande onttrekkers heeft, zoals brandputten waar geen andere watervoorziening van voldoende capaciteit voorhanden is, industriële onttrekkingen of grondwatersaneringen is de toelaatbaarheid eerder een probleem en zal een maatregel in de vergunning eerder een beperking van het effect van de nieuwe onttrekking inhouden. Hiervoor geldt dat een nieuwe grondwateronttrekking of -infiltratie zodanig wordt aangepast dat de cumulatieve effecten toelaatbaar zijn.

Uitgangspunt is dat bestaande onttrekkingen worden beschermd, en dat eventuele maatregelen door de nieuwe aanvrager worden genomen, tenzij de nieuwe onttrekking ziet op een hoogwaardiger gebruik. Mogelijk dat dan een reeds verleende vergunning moet worden ingetrokken.

g. *Effect op archeologisch erfgoed*

- Een onttrekking of infiltratie mag het archeologisch erfgoed niet verstoren.

Toelichting:

Een van de belangrijkste voorwaarden voor het behoud van archeologisch erfgoed is de afwezigheid van de zuurstof ofwel de aanwezigheid van grondwater. Verandering van grondwaterstand en -kwaliteit kan het behoud van archeologisch erfgoed beïnvloeden. Het belangrijkste uitgangspunt is om archeologische waarden in de ondergrond (ter plekke) te behouden, omdat de bodem nu eenmaal de beste conserveringsomgeving is. Dit wordt behoud in situ genoemd.

Het uitgangspunt is dat ter plaatse van archeologische organische objecten de grondwaterstand niet mag dalen tot onder de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG). Indien de grondwaterstand verder

wordt verlaagd dan de GLG is nadere informatie van een archeologische deskundige nodig. In de Wet op de archeologische monumentenzorg is een belangrijk principe opgenomen: 'de verstoorder betaalt'. Dit betekent dat de initiatiefnemer van een project dat mogelijk schade toebrengt aan het bodemarchief (verstoort), verplicht is het archeologisch onderzoek te laten uitvoeren om behoud van het bodemarchief te kunnen waarborgen.

Voor activiteiten die een beschermd archeologisch monument kunnen aantasten, moet op grond van de Monumentenwet-Omgevingswet een vergunning worden aangevraagd bij het betreffende ministerie. In de watervergunning omgevingsvergunning worden in dat geval geen nadere eisen opgenomen.

h. Effecten op chloridengehalte van grondwater (verzilting)

- Een onttrekking of infiltratie mag niet leiden tot het permanent verhogen van het chloride-gehalte van grondwater.

Toelichting:

Door verzilting neemt de hoeveelheid zoet grondwater af en kan onder andere de beschikbaarheid als grondstof in gevaar komen en kunnen negatieve effecten optreden op grondgebruikfuncties nu en in de toekomst.

Paragraaf 5.2 Specifieke beleidsregels

Beleidsregel 5.2.1 Menselijke consumptie

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 3.43 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Water voor menselijke consumptie bestemd:

- a. al het water dat onbehandeld of na behandeling bestemd is voor drinken, koken, voedselbereiding of andere huishoudelijke doeleinden, ongeacht de herkomst en of het water wordt geleverd via een distributienet, uit een tankschip of tankauto, of in flessen of verpakkingen;
- b. al het water dat in enig levensmiddelenbedrijf wordt gebruikt voor de vervaardiging, de behandeling, de conservering of het in de handel brengen van voor menselijke consumptie bestemde producten of stoffen, tenzij de bevoegde nationale autoriteiten ervan overtuigd zijn dat de kwaliteit van het water de gezondheid van de levensmiddelen als eindproduct niet kan aantasten.

Motivering

Toetsingscriteria

- bij onttrekkingen voor de menselijke consumptie dient een document overlegd te worden dat inzicht geeft in de kwaliteit van het onttrokken grondwater, de risico's voor de grondwateronttrekking, de oorzaken en de maatregelen die genomen kunnen worden ter bescherming van de kwaliteit van de winning (een 'feitendossier').

- In de aan een vergunning te verbinden voorschriften wordt een monitoringsverplichting opgenomen. Voorts wordt opgenomen dat de gegevens die de monitoring oplevert, verstrekt moeten worden aan het bestuur van het waterschap. De monitoring houdt in een nulmeting van het ruwe (ongezuiverde) water op een breed parameterpakket (Drinkwaterbesluit) en vervolgens tenminste elke 6 jaar (de eerste in 2018) een meting/analyse van eventueel een beperkter parameterpakket, afhankelijk van de uitkomsten van de eerste meting conform het Drinkwaterbesluit. Afhankelijk van de situatie kunnen aanvullende voorschriften worden gesteld.

Toelichting:

De Europese kaderrichtlijn Water (KRW) stelt dat het voor bronnen van water voor menselijke consumptie nodig is om de achteruitgang van de kwaliteit te voorkomen en maatregelen te nemen als er knelpunten zijn. In verband met deze eis is het van belang dat bij de vergunningaanvraag gegevens worden verstrekt betreffende de kwaliteit van het te winnen grondwater en dat een risicoanalyse van de omgeving (feitendossier) wordt aangeleverd. Het feitendossier is een document dat inzicht geeft in de kwaliteit van het te onttrekken water alsmede de trend daarin. Ook worden daarin de activiteiten en bedrijvigheid in de omgeving van de onttrekking (intrekgebied 25-jaarszone), die de kwaliteit van het (bron)water negatief kunnen beïnvloeden beschreven en de effecten daarvan aangegeven of ingeschat. Hierdoor ontstaat inzicht in de risico's en knelpunten vanuit de omgeving voor de samenstelling van het te onttrekken grondwater.

Het feitendossier geeft een advies hoe met deze risico's kan worden omgegaan, hoe achteruitgang van de kwaliteit kan worden voorkomen en, indien noodzakelijk, hoe tot verbetering van de samenstelling van het water te komen. Door het opstellen van het feitendossier wordt invulling gegeven aan de eisen van de KRW betreffende de beoordeling van de grondwaterlichamen en tot bescherming van deze onttrekkingen. Op basis hiervan kan het dagelijks bestuur van het waterschap bepalen of de gevraagde onttrekking vergund kan worden en zo ja, welke voorschriften aan de vergunning verbonden moeten worden.

Beleidsregel 5.2.2 Beregening

Toepassingsbereik

Deze beleidsregel heeft betrekking op artikel 3.51 van de Waterschapsverordening.

Begripsbepaling

Beregening is kunstmatige toediening van grondwater aan planten en bodem met behulp van sproeiapparatuur of ander werk.

Toetsingscriteria

- Het onttrekken van grondwater voor beregening en bevoeiing gebeurt op basis van de voorkeursvolgorde.

Toelichting:

Bij beregening en bevoeiing moet bij voorkeur gebruik worden gemaakt van oppervlaktewater. Als er niet voldoende oppervlaktewater, zowel kwantitatief als kwalitatief, aanwezig is of als ten gevolge van langdurige droogte het onttrekken van oppervlaktewater niet is toegestaan kan onttrekking van

grondwater worden toegestaan. Er wordt gestreefd naar beperking van de hoeveelheid te onttrekken grondwater op basis van een voorkeursvolgorde. Dit betekent dat er zoveel mogelijk alternatieven voor grondwater worden ingezet als deze beschikbaar zijn. Voor berekening of bevoeiing geldt de voorkeursvolgorde: opgeslagen hemelwater, oppervlaktewater, eerste watervoerende pakket, en (bij uitzondering) tweede watervoerende pakket.